

25

Чим увінчалися 9-річні пошуки економічної моделі Грузії — в інтерв'ю з экс-міністром економіки Кахою Бендукідзе

«Правила оформлення закордонних паспортів з 1 січня 2013 року. Внутрішні паспорти громадян України та реєстрація фізичних осіб» — тема нашої наступної «прямої лінії». Гостем редакції буде директор департаменту паспортної роботи та громадянства Державної міграційної служби України **Діна Вікторівна ПІМАХОВА**. Поставити свої запитання ви зможете **6 грудня з 11.00 до 12.00** за телефоном: **253-15-83**. Крім того, їх можна надсилати завчасно на електронну скриньку: **imrich@ukcc.com.ua**

ГАЗЕТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ
ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ
www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

ЧЕТВЕР, 29 ЛИСТОПАДА 2012 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№ 220 (4864)

ЦИТАТА ДНЯ

БОРИС КОЛЕСНИКОВ: «Є доручення Президента скасувати ПДВ на авіапальне і продаж авіаквитків усередині країни. Це буде з літнього розкладу 2013 року».

Віце-прем'єр-міністр — міністр інфраструктури
про кроки уряду на здешевлення авіаперельотів

2

На грип чекаємо в новому році

ПРОГНОЗ. В Україні від початку епідеміологічного сезону поки що не зафіксовано жодного випадку захворювання на грип, але очікується, що ця хвороба прийде в Україну в січні-лютому 2013 р. Про це повідомив начальник відділу профілактики інфекційних захворювань Міністерства охорони здоров'я Костянтин Лєгеца, повідомляє РБК-Україна.

«Нині спостерігається підйом захворюваності на гострі респіраторні захворювання. Це парагрип, аденовірус... Тобто грипу як такого на території України не циркулює. І цьому є лабораторні підтвердження. Класичний грип приходить до нас на початку січня, навіть наприкінці січня — на початку лютого, четвертий-п'ятий тиждень року, і триває до дев'ятого тижня», — розповів він.

А представник відділу організації державного санітарно-епідеміологічного нагляду Державної санітарно-епідеміологічної служби Олександр Заїка повідомив, що від початку епідеміологічного сезону на гострі респіраторні захворювання в Україні вже захворіло 1,5 млн людей, що збігається з показниками попередніх років.

ЦИФРА ДНЯ

11,5

млн тонн

зерна вже експортувала Україна на зовнішні ринки. З них — 5,4 млн тонн пшениці, 4,1 млн тонн кукурудзи, 1,7 млн тонн ячменю

Ігри імпортерів

Фото з сайту torpnefsz.ru

5

ПЕРСПЕКТИВИ. Білорусь та Росія знижують експортні мита на нафтопродукти. Як це вплине на ціну пального в Україні

Боргів бути не повинно

ЗАСІДАННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ. Виплата заробітної плати у всіх сферах економіки є найбільшим пріоритетом для уряду

Юрій МЕДУНИЦЯ,
«Урядовий кур'єр»

Окремі факти затримки зароблених грошей кожен, кого це торкнулося, пояснює відповідно до свого світосприйняття: то вибо-

рами, то недолугістю місцевих керівників, то передчуттям нової глобальної кризи. Вчора Прем'єр-міністр Микола Азаров розповідаючи про подібні звернення людей на адресу уряду і безпосередньо на свою.

Після «розбору польотів» виявилося, що ситуація «наскільки некритична, настільки ж і неприйнятна». Глава уряду дав спеціальне доручення міністру фінансів та міністру соціальної політики з'ясувати причини окремих ви-

падків такої затримки. Причому предметно й по кожному окремо. Йдеться й про надання фінансової допомоги, але лише в тих випадках, де вона справді потрібна.

При цьому кожен керівник регіону звітуватиме перед урядом

про цільове використання бюджетних коштів. Миколі Азарову відомі випадки спрямування виділених ресурсів не на першочергові цілі. Мовляв, уряд у будь-якому разі підкине грошей на платню.

2

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України **з 28 листопада 2012 року**

USD 799.3000

за 100 доларів США

EUR 1035.9727

за 100 євро

RUB 2.5833

за 10 рублів

AU 139657.69

AG 2721.62

за 10 тройських унцій

PT 129406.67

PD 53473.17

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Боргів бути не повинно

(Закінчення.)

Початок на стор.1)

«А я категорично наполягаю, що заробітна плата й соціальні виплати мають бути на першому місці», — наголошує Прем'єр.

Він розповів, що результати перевірок перших тривожних сигналів засвідчили: в кожному із перевірених регіонів вільних та нерозподілених коштів на рахунках місцевої влади було набагато більше, ніж заборгованість із заробітної плати. Ще один парадокс сьогодення. А наданий областям додатковий бюджетний ресурс на місцях вирішили спрямувати не на платню, а на інші видатки.

Звичайно, глава уряду припускає думку, що «іншими видатками» можуть бути ремонт і обладнання шкіл, дитячих садків, лікарень тощо. Але він непохитно дотримується обраної позиції: «Розраховався з людьми, зокрема працівниками бюджетної сфери, — тільки після цього дозволяй собі ще якісь витрати».

До слова, учора на засіданні Кабмін ухвалив рішення про виділення додаткових коштів на виплату заробітної плати у грудні. Це, на думку Прем'єра, підвищить настрій і оптимізм у суспільстві напередодні новорічних свят.

Стимул для ділової активності

З 17 грудня набуде чинності закон про внесення змін до Податкового кодексу та законів України щодо взяття на облік юридичних і

Фото Олександра ЛЕПЕТУХИ

На вчорашньому засіданні Кабмін виділив додаткові кошти на виплату зарплати освітянам та іншим бюджетникам

фізичних осіб — підприємців. Буде повністю завершено формування «єдиного вікна». Тобто вже не потрібно буде окремо ставати на облік в податковій службі, Пенсійному фонді, органах державної статистики. Вся інформація про людину вноситься під час реєстрації до Єдиного державного реєстру юридичних та фізичних осіб-підприємців.

Законом також передбачено електронну реєстрацію — серйозне скорочення часу і ресурсів для започаткування власного бізнесу. Для цього зроблено відповідні кроки у формуванні програмної бази, відкрито додаткові центри сертифікації електронних цифрових ключів, працює веб-інтерфейс подання заявок.

Глава уряду нагадав про скасування з 2 жовтня вимог щодо необхідності надання паперових витягів з реєстру. Тобто всі органи

влади можуть отримати інформацію, використавши Інтернет, без втрати часу для підприємців і без створення перешкод їхній роботі. А з нового року реєстрація речових прав на нерухоме майно відбуватиметься зовсім за іншою процедурою, і в Україні нарешті з'явиться система загальнодержавного обліку. Всі ці кроки спрямовано на активізацію бізнесу та підвищення його відповідальності за повну і своєчасну сплату податків.

Менше податків — більше роботи

Не обійшов увагою Микола Азаров і тему скорочення темпів економічного зростання. Таке гальмування, на його думку, зумовлене переважно зовнішніми чинниками, зокрема дефіцитом кредитних ресурсів і скороченням попиту на

ринках збуту. «Зараз ці причини з'ясовано, проаналізовано, висновки з них зроблено. Низка заходів уже здійснюється», — спробував заспокоїти присутніх глава уряду.

За цих умов Україна має шукати окремий курс під час вірогідної другої хвилі економічної кризи, переконаний Микола Азаров: «Саме власний, бо, перше, як аксіому треба пам'ятати, що, крім нас самих, наших інтересів ніхто не захистить. По-друге, курс виходу з кризи може спиратися тільки на власні сили».

Багато із цих питань порушувалося на частково висвітленому в нашій газеті з'їзді Федерації роботодавців, оскільки вони з урядом є партнерами, пливучи, образно кажучи, в одному човні. Прем'єр навів лише один промовистий приклад, який свідчить про взаємо-

пов'язаність усіх процесів у економіці: «Кожен відсоток збільшення імпорту — це мінус п'ять тисяч робочих місць в Україні. І навпаки, кожен відсоток збільшення експорту — це робота для п'яти тисяч українських працівників. Тому боротися ми будемо буквально за кожен відсоток, за збереження кожного робочого місця».

Що ж робиться в цьому напрямку? Першим на думку спадає зниження податкового навантаження. Цьогоріч ставка податку на прибуток становить 21%, наступного — її буде скорочено на три пункти, а з 2014 року планку взагалі планується опустити до 16%. Тоді ж кардинальних змін зазнає й податок на додану вартість — з 20 до 17%.

Крім того, міністерствам і відомствам поставлено завдання змінити пріоритети бюджетних закупівель у бік вітчизняних товарів і послуг. Уряд також проводить перемовини щодо приєднання до Угоди про державні закупівлі, що забезпечить доступ вітчизняних

виробників до ринків держ-закупівель у країнах-членах СОТ. Тривають переговори й про поліпшення умов приєднання до секторальних угод, щоб збільшити рівень захисту нашого внутрішнього ринку. «Це викликає критику з боку імпортерів, шквал замовних публікацій, — констатував Микола Азаров. — Але ми вважаємо розставлені пріоритети правильними. Бо робочі місця в Україні важливіші».

Доступ наших товарів на зовнішні ринки відкривають і угоди про вільну торгівлю з окремими країнами. Уряд постійно працює над їх підготовкою та укладанням. Цьогоріч набрали сили такі домовленості між Україною та державами Європейської асоціації вільної торгівлі, з країнами СНД. Значно просунулися вперед переговори з Канадою, Туреччиною, Сербією, Ізраїлем, В'єтнамом і Сінгапуром. Вивчаються вигоди для українських підприємств від укладання угод з Єгиптом, Індією, країнами Перської затоки.

ЩО РОЗГЛЯНУТО НА ЗАСІДАННІ УРЯДУ

- ✓ Про призначення стипендій Президента України для молодих майстрів народного мистецтва на 2013 рік (проект указу Президента);
- ✓ Про внесення змін до Порядку призначення і виплати стипендій (постанова Кабінету Міністрів);
- ✓ Про затвердження Порядку перетинання суднами державного кордону під час здійснення пошуку і рятування на морі (постанова Кабінету Міністрів);
- ✓ Про перерозподіл обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій у 2012 році (розпорядження уряду);
- ✓ Про підписання Угоди про фінансування Рамкової програми на підтримку угод між Україною та Європейським Союзом (розпорядження уряду).

У боротьбі з ВІЛ/СНІДом є помітні успіхи

Вадим БУЧА
для «Урядового кур'єра»

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я. Напередодні Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом голова Державної служби з питань протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та інших соціально небезпечних захворювань Тетяна Александріна розповіла в Будинку уряду про досягнення в боротьбі з цією недугою.

За її словами, за сприяння українських та міжнародних партнерів, за час роботи держслужби вдалося зменшити кількість нових випадків ВІЛ-інфекції серед споживачів ін'єкційних наркотиків (нині різноманітними програмами щодо протидії поширенню ВІЛ-інфекції охоплено понад 190 тис. таких осіб). Також досягнуто стабільних темпів зниження відсотка передачі ВІЛ/СНІДу від інфікованої матері до дитини. Ці та інші успіхи, за словами Тетяни Александріної, відзначено в річному звіті Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією.

Крім того, цього року значно розширено можливості доступу до діагностики ВІЛ-інфекції. Загалом нині в Україні налічується 25 обласних медичних закладів, що надають консультації та тестують на ВІЛ-інфекцію, по одному центру СНІДу в Києві та Севастополі, 15 міських центрів обласного підпорядкування, 102 лабораторії з діагностики ВІЛ-інфекції, а також працює 761 кабінет «Довіра».

Тетяна Александріна також зазначила, що цього року збільшено кількість пацієнтів, які отримують за державний кошт антиретровірусну терапію: на кінець року планується надати лікування 48 тис. пацієнтів, що вдвічі більше, ніж торік. До того ж, за словами посадовця, під час проведення тендерних процедур закупівлі антиретровірусних препаратів вдалося досягти економії на суму близько 15,1 млн грн (ці кошти також пішли на закупівлю ліків). Ще 9,3 млн грн спрямовано на придбання препаратів для лікування опортуністичних інфекцій у ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД дітей.

Літати країною стане дешевше

НОВОВВЕДЕННЯ. Уряд планує скасувати ПДВ на авіапальне та продаж квитків для внутрішніх пасажирських авіаперевезень

Вадим ПРОЦИШИН,
«Урядовий кур'єр»

Відповідно до указу Президента з початком літнього розкладу пасажирських авіаперевезень, тобто 27 березня, буде скасовано податок на додану вартість на авіаційне паливо та продаж квитків для внутрішніх авіаперевезень. Про це під час урядового брифінгу заявив віцепрем'єр-міністр — міністр інфраструктури Борис Колесніков. За його словами, нині це ті єдині кроки, якими держава може вплинути на здешевлення пасажирських авіаперевезень всередині країни.

Проте Борис Колесніков зауважив: якщо в країні не буде аеропортів, то не літати будуть ані багаті, ані бідні. Для того, щоб великі українські міста отримали сучасні повітряні ворота, розроблено та

схвалено урядом Концепцію Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року.

Зокрема віцепрем'єр повідомив, що Мінінфраструктури кардинально змінює політику щодо модернізації та будівництва аеропортів. Так, держава будуватиме аеродромні комплекси, тобто злітно-посадкові смуги та перони, а зведенням решти інфраструктури займатимуться інвестори.

Борис Колесніков висловив переконання, що за два роки буде завершено будівництво нових аеродромних комплексів у містах-мільйонниках — в Одесі та Дніпропетровську. Також до 2019 року планується, що реконструйовані аеропорти отримають міста з курортним та промисловим потенціалом.

За словами урядовця, дуже цікавий аеропорт для

інвесторів — це Севастополь, адже звідти значно швидше та зручніше дістатися Південного узбережжя Криму, ніж із Сімферополя. Однак і аеропорт столиці півострова має величезний потенціал, тож там збудують нові злітно-посадкову смугу та перонний комплекс. За словами віцепрем'єра, у перспективі аеропорт Сімферополя може вийти на друге місце в країні за пасажиропотоком.

Також у планах модернізація аеропортів Чернівців, Івано-Франківська, Черкасів (має потенціал великого вантажно-транзитного порту), Миколаєва, «Жуляни» (Київ), Запоріжжя та Кривого Рогу (потужні промислові центри), а також Мукачеве. Щодо останнього, то Борис Колесніков повідомив, що аеропорт цього курортного міста отримає подвійне призначення: він

прийматиме як цивільну, так і військову авіацію. За словами урядовця, Мінінфраструктури разом з Міноборони готові повністю відновити злітно-посадкову смугу мукачівського летовища.

Ще одним напрямком розвитку українських аеропортів може стати їх передача в концесію. Борис Колесніков зауважив, що, на жаль, ми не маємо досвіду в цій сфері, тому «першою ластівкою» тут має стати передача в концесію київського аеропорту «Бориспіль», що орієнтовно відбудеться у першій половині наступного року. Якщо досвід буде успішним, то й інші аеропорти країни підуть цим шляхом.

Віцепрем'єр також повідомив, що, згідно з прогнозами, 2015 року пасажиропотік в аеропортах становитиме 21,5 млн осіб, а 2023-го — 28,7 млн.

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Катарський бізнес має відкрити Україну

ОФІЦІЙНИЙ ВІЗИТ. У Досі Віктор Янукович запропонував до уваги місцевих інвесторів низку взаємовигідних проектів

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

Офіційний візит Президента Віктора Януковича до Катару розпочався з переговорів з Еміром цієї Держави шейхом Хамадом бін Халіфом Аль Тані. А по їх завершенні в місті Доха відбулися переговори делегацій двох країн у широкому форматі.

З огляду на широкий спектр питань економічної співпраці Президент України та Емір Катару наголосили на важливості започаткування роботи Спільної міжурядової українсько-катарської комісії з економічного, торговельного та технічного співробітництва. Вони відзначили актуальність постійно діючого українсько-катарського бізнес-форуму.

Віктор Янукович звернув увагу на хід реформ, які нині відбуваються в Україні, підкресливши, що ефективне реформування потребує масштабного комплексного підходу. За його словами, структура української економіки має особливості, які вимагають вироблення свого підходу до процесів модернізації в різних сферах. У цьому контексті Президент наголосив на необхідності адаптації кращого світового досвіду до українських реалій.

Після заходу глава Української держави зустрівся з шейхом Хамадом бін Халіфом Аль Тані у форматі «віч-на-віч». Завершилася зустріч обміном високими державними нагородами країн. Президент вручив шейху орден Ярослава Мудрого I ступеня, а Хамад бін Халіф Аль Тані передав до рук Віктора Януковича орден Незалежності.

Того самого дня Віктор Янукович уже з Прем'єр-міністром, міністром закордонних справ Держави Катар шейхом Хамадом бін Джасімом бін Джабером Аль Тані вів мову про питання, пов'язані з перспективами спільної роботи в аграрній, енергетичній,

Емір Катару і Віктор Янукович зійшлися на думці якнайшвидше започаткувати роботу міжурядової комісії з економічного співробітництва

металургійній, авіаційній сферах.

А в контексті досвіду України щодо успішного проведення Євро-2012 йшлося про перспективну співпрацю в напрямку підготовки Катару до проведення чемпіонату світу з футболу 2022 р.

Сторони також відзначили активну підготовку візиту Прем'єр-міністра Катару до України. «Ми бачимо вас своїми партнерами і готові надати вичерпну інформацію для налагодження нашої ефективної співпраці», — передає слова Президента його прес-служба.

У свою чергу Прем'єр-міністр Катару зазначив, що Емір Хамад бін Халіфа Аль Тані налаштований на поглиблення відносин з Україною.

В цій державі було презентовано й національні проекти та інвестиційні можливості нашої країни. «В рамках цього заходу представлено низку перспективних проектів в аграрній сфері — національні проекти «Зелені ринки», «Зерно України» та «Відроджене скотарство», — пояснив глава

держави, звернувши окрему увагу на національний проект «Якісна вода». — У п'яти містах України вже розгорнуто встановлення систем очищення і доочищення води за унікальною технологією. Знаю, наскільки важливим для вашої держави є питання отримання якісної питної води».

Наша країна сподівається й на успішну співпрацю з катарськими інвесторами в реалізації національних проектів у медичній сфері. На думку Віктора Януковича, їх має зацікавити участь у реалізації проекту «Інтер-МедикалЕкоСіті», в рамках якого Державне агентство з інвестицій підтримало унікальну методику лікування хворих на церебральний параліч українського вченого Володимира Козьявкіна. «У партнерстві з катарськими інвесторами ми розраховуємо створити Міжнародний медико-реабілітаційний центр з унікальною технологією лікування на узбережжі Азовського моря», — сказав він.

Іншим спільним інтересом він назвав сферу великого спорту. «Радий, що Державі

Катар випала честь приймати чемпіонат світу з футболу 2022 р. Багато українських фахівців уже готові долучитися до підготовки цієї важливої події. Ми маємо також спортивні амбіції — провести в Україні зимові Олімпійські ігри. Для цього існують унікальні природні можливості: Карпатські гори в Західній Україні», — розповів Президент.

У цьому контексті він сказав, що для створення відповідної туристично-спортивної індустрії започатковано реалізацію нацпроекту «Олімпійська надія-2022». Оскільки він потребує значних інвестицій, Віктор Янукович закликав катарський бізнес подумати над тим, щоб долучитися до його реалізації.

«Це лише деякі можливості для інвестицій в Україну. Запрошую представників великого катарського бізнесу відвідати Київ 7 грудня для участі у Другій міжнародній інвестиційній конференції. Закликаю вас не втрачати нагоду відкрити для себе Україну — нерозкритий скарб Європи», — резюмував глава держави.

ПРОШУ СЛОВА!

Хороша школа на майбутнє

Владислав КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

Обидва етапи осіннього призову до українського війська — жовтневий та листопадовий — уже завершилися. Згідно з постановою Кабінету Міністрів, цього року призову на строкову службу підлягали 18 тисяч 900 юнаків. У ці дні молоде поповнення вже приймає військову присягу на вірність українському народові.

Як розповів начальник відділу обліково-призовної роботи Черкаського обласного військового комісаріату Віталій Луговський, за два цьогорічні призови область відправила служити до Збройних сил України та до Внутрішніх військ МВС 1459 юнаків. За словами військового комісара Черкаського об'єднаного міського військового комісаріату Євгена Коржа, підпорядкований йому підрозділ також справився із завданням Міністерства оборони: 160 жителів обласного центру та Черкаського району відправлені цієї осені до місць, де проходять строкову військову службу.

Ще 20 років тому область щороку поставляла Збройним силам до 20 тисяч юнаків. Тоді план виконувати було нелегко. Нині практично всі юнаки йдуть на строкову службу за бажанням. На одне місце військовослужбовця строкової служби претендують 4-5 молодих людей. Однак узяти всіх немає змоги. І не тільки через брак вакансій, адже українська армія неухильно скорочується. На жаль, більшість молоді призовного віку для військової служби непридатна за станом здоров'я: щороку серед них зростає кількість хворих. Здебільшого юнаки страждають на хвороби шлунково-кишкового тракту, а також на плоскостопість і сколіоз, великий відсоток хлопців — із черепно-мозковими травмами. Дехто після медогляду у військоматі вперше дізнається про свої тяжкі хвороби. За даними облвійськомату, на призовні комісії нинішнього року з'явився 8461 чоловік, а придатними з них виявилось менш ніж половина...

Та й за своїм соціальним статусом нинішні новобранці — це вже не хлопці з малозабезпечених сімей, які не зуміли уникнути служби в армії. Теперішні строковики чітко знають, що їм потрібно в житті. Адже саме військовий квиток дає шанс влаштуватися на престижну роботу після закінчення служби. Багато хто планує служити в силових структурах далі або ж лишитися в армії за контрактом. Одне слово, нинішнє військо далеко не те, яким було раніше. Але як поєднуються в головах нинішніх юнаків поняття «патріотизм» і «армія»?

Це запитання сплигло саме собою під час бесіди з «дембелем» — одним з учорашніх строковиків, який повернувся зі служби додому. Володимир відверто визнав: якщо й навчився чогось в армії, то це бути практичним, раціональним, виходити з різних непростих ситуацій з користю для себе (погодьтеся, це теж чимало). А ось щодо патріотизму, то це, як він висловився, лише ширма, фальшиві слова. «Вирити ж у непереможність нинішньої армії, у високі ідеали, які зажди пов'язували з любов'ю до Вітчизни та її Збройних сил, — сьогодні просто нерозумно».

Не додає вагомих контраргументів і відставання оснащеності нашого війська порівняно з передовими державами. Реальність така, що, приходячи в армію, молоде поповнення має справу з технікою зразка минулого століття, подекуди модернізованою, відновленою, а подекуди й зовсім такою, що на ладан дише.

...Ми говорили довго. Але наприкінці розмови мій юний співбесідник визнав, що, попри проблеми й мінуси нинішньої служби, вона все-таки лишається хорошою школою для тих, кому жити в своїй державі, будувати її завтрашній день. А брак патріотизму... То це почуття виховують не за рік, і не тільки армією.

На площі Тахрір не троянди, а плач

Оксана ГОЛОВКО,
«Урядовий кур'єр»

ПРОТЕСТИ. «Не допустимо нового фараона!» Це одне з гасел, з якими вийшли на вулиці кількості тисяч єгиптян. Вони протестують проти указу президента країни Мухаммеда Мурсі, яким той минулого тижня значно розширив свої повноваження. Нині Єгипет охопила наймасовіша хвиля заворушень з часів «арабської весни».

Найбільш серйозні сутички між супротивниками і прихильниками Мухаммеда Мурсі сталися в Ель-махаллі ель-Кубрі

Єгипетська поліція застосувала слезогінний газ для розгону незгодних

за 80 км від столиці. Майже добу там не припинялися сутички, які переросли у справжні вуличні бої з використанням вогнепальної зброї. Тисячі активістів опозиційних сил спробували взяти штурмом місцевий офіс «Братів-мусульман», які чинили запеклий опір атакуючим. У хід ішло каміння, «коктейлі Молотова», протестуючі і ті, хто оборонявся, нападали одне на одного зі шматками арматури і битами.

Зіткнення із силовиками були і в Каїрі, де на площі Тахрір та прилеглих вулицях зібралося близько 200 тисяч

людей. Поліція намагалася розігнати демонстрантів слезогінним газом. Повідомляється, що через отруєння там загинув 52-річний активіст Народно-соціалістичного союзу.

Ситуація могла ще погіршитись, якби рух «Брати-мусульмани», щоб уникнути можливих зіткнень з опозиціонерами, не скасував запланованої раніше також на вівторок акції на підтримку президента, зазначають спостерігачі.

Тим часом, за словами військових, єгипетська армія поки що не збирається втручатися в розбіжності між владою

і її опонентами. Армія передала всі повноваження обраному законним шляхом цивільному президенту 30 червня, повернувшись в казарми і виконує свої основні обов'язки щодо захисту кордонів батьківщини. Вона залишила політичну арену.

Раніше прес-секретар єгипетського лідера Ясір Алі повідомив, що Мурсі на зустрічі з представниками Вищої судової ради в понеділок погодився з їхньою пропозицією обмежити свій указ. А також заявив, що декларація, яка розширює його повноваження, має тимчасовий характер.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

ДОКУМЕНТИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу»Верховна Рада України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

I. Внести до Закону України «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 24, ст. 167; 2009 р., № 42, ст. 634) такі зміни:

1. Пункт 3 статті 1 замінити трьома пунктами такого змісту:

«3) вітчизняна техніка і обладнання для агропромислового комплексу — виготовлені підприємствами вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу техніка і обладнання, зазначені у пункті 1 цієї статті, у разі якщо ступінь їх локалізації перевищує 60 відсотків, крім тракторів та інших самохідних енергетичних засобів сільськогосподарського призначення, спеціальних автомобілів сільськогосподарського призначення, самохідних та причіпних комбайнів, ступінь локалізації яких має перевищувати показник, встановлений Кабінетом Міністрів України;

4) підприємства вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу — резиденти на території України, які виробляють вітчизняну техніку і обладнання для агропромислового комплексу;

5) ступінь локалізації — питома вага вартості сировини, матеріалів, вузлів, агрегатів, деталей і комплектуючих виробів вітчизняного виробництва у собівартості техніки і обладнання, зазначених у пункті 1 цієї статті».

2. Статтю 2 викласти в такій редакції:

«Стаття 2. Вітчизняне машинобудування для агропромислового комплексу

1. Вітчизняне машинобудування для агропромислового комплексу є елементом системи інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу.

2. Вітчизняне машинобудування для агропромислового комплексу є сукупністю промислових підприємств, науково-дослідних, проектно-конструкторських організацій, навчальних закладів та інших установ, незалежно від форми власності, які забезпечують системний підхід до створення, проведення випробувань, організації виробництва, експлуатації, ремонту, технічного обслуговування та послуг, моніторингу ринку, навчання кадрів з метою забезпечення потреб сільськогосподарського виробництва, харчової та переробної промисловості у вітчизняній техніці і обладнанні для агропромислового комплексу.

3. Нормативно-правові, економічні та організаційні засади вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу визначаються і здійснюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну аграрну політику».

3. У статті 5 слова «уповноважений центральний орган виконавчої влади, повноваження якого визначаються відповідно до Конституції та законів України» замінити словами «центрального орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну аграрну політику».

4. Статтю 6 доповнити пунктом 6 такого змісту:

«б) затвердження порядку визначення ступеня локалізації виробництва підприємствами вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу вітчизняної техніки і обладнання для агропромислового комплексу».

5. У статті 7:

1) у назві слова «відповідного уповноваженого центрального органу виконавчої влади» замінити словами «центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну аграрну політику»;

2) у частині першій слова «відповідний уповноважений центральний орган виконавчої влади» замінити словами «центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну аграрну політику»;

3) частину третю виключити.

6. У частині першій статті 8:

в абзаці першому слова «у період 2003-2010 років» виключити; в абзаці другому слова «уповноважений орган, який здійснює державну політику розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу» замінити словами «центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну аграрну політику».

7. У назві статті 9 слова «центрального органу виконавчої влади» замінити словом «органу».

8. У статті 10 слова «реалізовує необхідні для стимулювання пріоритетного розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу контрольні-наглядові та дозвільно-реєстраційні функції» замінити словами «забезпечує реалізацію необхідних для стимулювання пріоритетного розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу контрольні-наглядових та дозвільно-реєстраційних функцій».

9. У частині першій статті 12 слова і цифри «на 2003-2010 роки» виключити.

10. Статтю 14 викласти в такій редакції:

«Стаття 14. Закупівля техніки на умовах фінансового лізингу

Кошти державного бюджету, що спрямовуються на заходи, пов'язані із закупівлею техніки і обладнання для агропромислового комплексу на умовах фінансового лізингу, та кредити, надані сільськогосподарським товаровиробникам за умови часткової компенсації за рахунок державного бюджету ставки по кредитах банків та лізингових платежів, спрямовуються виключно на вітчизняну техніку і обладнання для агропромислового комплексу».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів відповідно до цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити перегляд і скасування центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ
6 листопада 2012 року
№ 5478-VI

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 21 листопада 2012 р. № 927-р
Київ

Про передачу об'єкта незавершеного будівництва військового містечка № 120 у власність територіальної громади м. Нового Калинова

Передати об'єкт незавершеного будівництва (№ 114/87) військового містечка № 120 у м. Новому Калинові Самбірського району Львівської області у власність територіальної громади міста.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

Вирок оголошено, крапку не поставлено

ІЗ ЗАЛУ СУДУ. Присуд стосовно вбивць Оксани Макар прокуратура вважає відповідним провині кожного, але адвокати з цим не погодилися

Олена ІВАШКО,
«Урядовий кур'єр»

У Миколаєві завершився піврічний судовий процес у справі згвалтування та вбивства 19-річної Оксани Макар. Нагадаємо, в ніч на 10 березня цього року троє молодих покійників познущалися над дівчиною, яку спочатку згвалтували, потім душили, а потім намагалися спалити живцем. Три тижні лікарі боролися за життя Оксани, але дівчина померла в Донецькому опіковому центрі 29 березня. Нечуване звірство викликало шквал протестів у Миколаєві та інших містах України. Але ще більше роздратувало громадськість те, що двох підозрюваних відразу ж відпустили на свободу. Втім, справа вже набула широкого резонансу, тож усі троє нелюдів опинилися на лаві підсудних.

Не меншим виявився ажіотаж і навколо судових засідань по справі, що розпочалися 12 червня. Під впливом, знову таки, активістів громадського руху суд більшу частину засідань проводив у відкритому режимі, окрім моментів, що стосуються інтимних подробиць. Але найбільш довгоочікуваною подією стало винесення вироку 23-річному Євгену Краснощоку, 24-річному Максиму Присяжнюку та 22-річному Артему Погосю.

Напруження не витримували ні техніка, ні люди

Уперше вирок мали оголосити 20 листопада, але секретар повідомила для сотні присутніх, що судді у дорадчій кімнаті, тож остаточно рішення перенесли на тиждень. Уже тоді стало відомо, що державне обвинувачення «просить» для Краснощока довічне ув'язнення, для Присяжнюка та Погосяна — відповідно 15 та 14 років позбавлення волі.

За годину до початку засідання біля приміщення Центрального районного суду Миколаєва почав збиратися натовп. Спочатку слід було пройти попередній запис на вході, потім протиснутися до кімнати через другий кордон охорони. Не гаючи часу розпитують тих, хто стоїть пліч-о-пліч: «Як вважаєте, яким буде покарання?» Один із громадських активістів Денис каже: «Не здивуюся, якщо справу відправлять на дослідження. Дуже багато галасу навколо». Тітонька пенсійного віку Алевтина Пет-

Підсудні не погоджуються з вироким суду, тож його будуть оскаржувати

рівна, яка ходила чи не на всі суди в цій справі, заявляє: «Немає на цих виродків смертної кари. Всім треба дати «довічне». Її перебиває російський журналіст: «І посадити поручу, яка зараз вважається потерпілою».

Долучатися до спорів часу немає, адже нарешті почали пускати до зали. Спочатку представників сторін — з боку потерпілої та адвокатів підсудних, які, до речі, прийшли із запізненням. Потім дозволили зайти операторам українських та зарубіжних каналів, після чого двері зачинили. Лише через 30 хвилин стукання у двері та криків «Ганьба!» запустили інших журналістів та представників громадськості.

У вчорній кімнаті не було родичів підсудних, не з'явилася також адвокат Краснощока Лариса Завадська. На окремій лаві розмістилися мати загиблій — потерпіла Тетяна Суровицька та її представники Микола Катеринчук і Віктор Васильюк. Головуюча в колегії суддів Олена Селиванова розпочала читання вироку. Підсудні вже не жартують, як на багатьох попередніх засіданнях, а мовчки, переступаючи з ноги на ногу, слухають суддівський монолог.

Раптом дзвонить телефон у Т. Суровицької, вона намагається відповісти, але відразу потрапляє під об'єктив фотокамери. Роздратована, обіцяє журналісту розбити фотоапарат, після чого сідає на лаву і вже сидючи вислуховує вирок до кінця. Не «витримав» напруження і комп'ютер у залі суду. Оголосили технічну перерву

на десять хвилин, аби його перезавантажити.

Апеляція неминуча

Суть вердикту колегії суддів зводилася, якщо коротко, до таких тез. Суд дійшов висновку, що над дівчиною познущалися всі троє кривдників. Коли Оксана заявила, що поскаржиться до міліції, саме М. Присяжнюк запропонував позбавитися небажаної жертви. Намагався задушити її Краснощок. Ще один доведений факт: усі троє вирішили вбити дівчину й разом віднесли її до занедбаного підвалу, де підпалили речі і саму Оксану. Хоча суд з точністю не встановив, хто саме винен у підпаї, зроблено висновок, що злочини різного ступеня тяжкості скоїли троє підсудних.

Процес оголошення вироку тривав майже дві години. Несподіванок не сталося. Суд присудив Є. Краснощоку довічне позбавлення волі, підсудному М. Присяжнюку призначив 15 років, А. Погосю — 14. Тобто їх різною мірою визнали винними в таких злочинах, як задоволення статевої пристрасті неприродним способом із застосуванням фізичного насильства; згвалтування, яке призвело до особливо тяжких наслідків; умисне вбивство, вчинене з особливою жорстокістю, поєднане із згвалтуванням, вчинене за попередньою змовою групою осіб.

По завершенні оголошення вироку мати Оксани Тетяна Суровицька, не стримуючи сліз, швидко покинула приміщення суду, не коментуючи рі-

шення. Журналісти з місця встигли вигукнути адресоване всім трьом підсудним запитання: «Чи вважаєте ви вирок суду справедливим?» На що Краснощок похитав головою, Присяжнюк чітко відповів «ні», а Погосян промовчав.

Представник державного обвинувачення старший прокурор Генеральної прокуратури України Ярослав Кривов'яз вважає, що суд правильно кваліфікував дії кожного з підсудних і визначив міру покарання. «Ці міри відповідають тій позиції, яку висловлювало державне обвинувачення під час судових дебатов», — зазначив він.

Не згодні з вироким представники потерпілої сторони. Вони вважають вердикт суддів надто м'яким. Віктор Васильюк заявив про наміри «йти вище», тож протягом відведеного законом терміну звертатиметься до апеляційного суду. Якщо вирок залишать у силі, — до Вищого спеціалізованого.

Наміри апелювати висловила і мати Артема Погосяна Лариса, яка була приголомашена вироком для сина. «Вони навіть не взяли до уваги результатів експертизи, — обурилася жінка, — які свідчать про те, що Артем ніякої участі у згвалтуванні не брав! Судді просто піддалися загальному ажіотажу. Але я все одно добиватимуся справедливості, хоч би чого мені це коштувало. Подаватимемо апеляцію, потім, якщо потрібно, — касаційну скаргу. Дійдемо й до міжнародних інстанцій».

Тож остаточною крапку в резонансній справі поки що не поставлено.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

Ігри імпортерів

Віталій ЧЕПЖКО,
«Урядовий кур'єр»

Білоруси з 1 листопада цього року знизили експортне мито на сиру нафту та темні нафтопродукти. Державна дума РФ також ухвалила урядовий законопроект, що змінює спосіб обчислення експортних мит на нафту. Набере він чинності 1 січня наступного року, інформують ЗМІ. Встановлення загальної ставки вивізного мита на нафту здійснюватиметься на підставі формули, яку затверджує уряд РФ. У цьому разі переваги надаватимуться членам Митного союзу.

Що від цього матимемо ми

Високоякісний імпортерний бензин заповнився наш ринок. Ми платимо власні кошти для розвитку чужої економіки, тоді як вітчизняні нафтопереробні заводи закриваються і готуються до чергового продажу. В чому причина? Сировину можна знайти, було б бажання. Проблема в модернізації. Через зупинку практично всіх українських нафтопереробних заводів (НПЗ) внутрішній ринок майже повністю перейшов під контроль імпортерного пального. За десять місяців цього року місцеві НПЗ виробили 2,5 млн тонн бензину і дизпального. Торік цей показник становив майже 4,5 млн тонн. А загалом у країні продається до 10 млн тонн пального. У свою чергу, внутрішні виробники скаржаться на те, що виробляти пальне кращої якості їм заважає дефіцит сировини, брак держпідтримки і високий коефіцієнт контрабанди. Цю думку підтримує і керівник Консалтингової групи «А-95» Сергій Куюн: «Якісний імпортерний витіснив з ринку низькопробний вітчизняний бензин. Так чи інакше із семи українських НПЗ п'ять зупинилися. Дефіцит пального сприяв процвітання фальсифікату». За його оцінкою, частка підроблених нафтопродуктів досягла 20%.

«Від цього страждають і споживачі пального, і бюджет. Адже це не лише проблема автомобілістів, а й сплата податків. Щодо зміни ставок експортного мита на нафту і нафтопродукти — це відома практика РФ, а з недавнього часу і Білорусі. Ставки експортного податку розраховуються автоматично за формулами і залежать від

Власний видобуток — запорука успіху

кон'юнктури світового ринку енергоносіїв. Такий механізм вилучення надприбутків у російських виробників нафти і нафтопродуктів.

Та ця ситуація не вплине на ціну пального в Україні. Постачальники закуповують нафтопродукти за світовими котируваннями, які ніяк не залежать від ставок внутрішніх податків у Росії та Білорусі, зазначає Сергій Куюн. І продовжує: «Стосовно проблем з митним оформленням румунських нафтопродуктів двох думок бути не може: це підриває інвестиційний імідж України як держави з ринковою економікою, яка до того ж декларує європейські амбіції. Румунські постачання дуже важливі для південних регіонів України, тим паче, що їх продукт якості Євро-5 — нині діючого в країнах ЄС. Будь-які затримки на митниці, поперше, призведуть до істотного подорожчання цього ресурсу, а по-друге, в разі тривалих зволікань можуть змусити європейських виробників відмовитися від постачань в Україну. Тоді місце якісного ресурсу займе контрабандний або фальсифікований продукт, а це означатиме нові втрати державного бюджету.

За нашими оцінками, у 2012 році формований відрахуваннями акцизного збору з нафтопродуктів спеціальний фонд недоотримає майже 2 млрд грн. Зниження мит на імпортер нафтопродуктів з Білорусі здійснюється в рамках єдиної політики Митного союзу. Мита коригуються відповідно до світових цін на нафту, і їх зниження з 1 листопада не перевищило

5%. Згодом Білорусь перерахує мита від експорту нафтопродуктів, вироблених із російської нафти, до бюджету Росії. У січні—вересні 2012 року обсяг перерахованих коштів становив \$ 2,93 млрд. У коментарі для «УК» експерт енергоринку Дмитро Маруніч сказав, що загалом корекція митних зборів зробить білоруський бензин більш конкурентоспроможним на українському ринку на тлі штучно створених труднощів при імпорті нафтопродуктів з Румунії. Отже, можна припустити, що цю ситуацію підігрівують окремі експортери, які орієнтовані на імпортер білоруських нафтопродуктів. «З огляду на зміну керівництва Митної служби України такі дії можуть розглядатися як спроби переділу ринку», — вважає Дмитро Маруніч.

«Золота жила» для імпортерів

Чергове зниження мит на імпортовані з країн Митного союзу нафтопродукти зробить український ринок ще залежнішим від іноземної продукції, оскільки частка імпорту вже сьогодні перевищує 65%. З високим ступенем ймовірності можна прогнозувати, що Анти-монопольний комітет і уряд ініціюють розслідування ситуації на внутрішньому ринку нафтопродуктів. Сусідство з технічно відсталою Україною для імпортерів справжня «золота жила», оскільки незалежно від кризи пальне — завжди ліквідний товар, попит на нього практично не падає. За останні п'ять років вартість літра А-95 на українських заправках зростає втричі. Автомобілісти

пам'ятають ціну 4 грн, а яка вона нині?

А ще десять років тому українські, білоруські й румунські заводи перебували на одному рівні розвитку. Що ми маємо? З моменту початку приватизації НПЗ — з 2001 року — в усі вітчизняні підприємства вкладено менше коштів, ніж в одну споруджувану установку для поліпшення якості палива на білоруському Мозирському НПЗ.

Тож саме низький рівень модернізації українських підприємств став головною причиною, через яку заводи стоять. Наприклад, Дрогобицький НПЗ, за підсумками 2011 року, зазнав \$ 3,5 млн збитків, на момент зупинки Лисичанського заводу маржа нафтопереробки для внутрішнього ринку становила мінус \$63 на 1 тону сировини. Останній, до речі, вклав великі гроші в модернізацію, але брак сировини призвів до його зупинки.

Серед основних причин такого масового банкрутства вітчизняних НПЗ експерти називають обнуління у 2005 році ввізного мита на нафтопродукти. А віднині скаржаться ще й на те, що в постачальників пального з країн Митного союзу (Росія, Казахстан, Білорусь) є цінова преференція: сировину для переробки вони одержують значно дешевше. Тим часом в Україні ще діють старі стандарти Євро-2, і тільки з 1 січня наступного року країна переходить на Євро-3. Західна Європа перейшла на Євро-5 ще 2008-го.

Ось лише залишається відкритим запитання: коли власники наших НПЗ проведуть модернізацію своїх підприємств?

Запасний ешелон імпортерного пального

Реалії перевершили сподівання

ІНВЕСТИЦІЇ. Днями компанія «Блек Айрон» повідомила про завершення ТЕО проекту розробки Шиманівського родовища залізних руд

Володимир НІКОНЕНКО
для «Урядового кур'єра»

Слід зазначити, що ця іноземна структура, яка є частиною потужного фінансово-промислового конгломерату Канади «Форбс енд Манхеттен», прийшла в Україну тоді, коли інвестори обходили її, так би мовити, стороною. Однак, купивши ліцензію на розробку родовища, перш ніж приступити до реалізації своїх планів, канадці змушені були зіткнутися і відчувати на собі чимало нюансів ведення бізнесу в

Україні. І це попри те, що в планах компанії, окрім видобутку сировини і будівництва комбінату з переробки залізної руди, — розвиток інфраструктури, ремонт і будівництво лікарень, шкіл, дитячих садків у Кривому Розі.

І ось нарешті завершено банківське техніко-економічне обґрунтування проекту розробки Шиманівського залізрудного родовища, результати якого перевершили найоптимістичніші очікування. За прогнозами, виробництво 68% залізрудного концентрату ста-

новитиме на рік 9,2 млн тонн, дохідність — 45,9%, а чистий дисконтований дохід — 3,5 млрд дол. США.

Як зазначив президент і головний виконавчий директор компанії «Блек Айрон» Метт Сімпсон, це обґрунтування проілюструвало величезний потенціал проекту. А щодо прогнозованого високого чистого доходу і відносно невисокої вартості продукції, то це зумовлено передусім такими перевагами компанії, як розвинена інфраструктура та наявність висококваліфікованих кадрів. А остан-

нє ТЕО є беззаперечним аргументом і водночас стимулом для прискорення розробки Шиманівського родовища.

На сьогодні підраховано, що обсягів залізрудної сировини цього родовища достатньо для реалізації проекту протягом наступних 16 років. У компанії вважають, що в результаті додаткового розвідувального буріння можуть бути виявлені нові поклади руди на цій ділянці, завдяки чому обсяги сировини можуть збільшитися на 188,3 млн тонн, а термін експлуатації продовжиться на 5 років. У разі

успішної геологічної розвідки північної частини родовища та приєднання запасів Зеленівського в компанії очікують, що річні обсяги видобутку корисних копалин значно зростуть.

«Ми задоволені рівнем інженерно-технічного обґрунтування і чіткістю банківського техніко-економічного обґрунтування. У ході цього процесу ми знайшли й апробували рішення для оптимізації технологічної схеми процесу, — зазначає головний керуючий директором компанії Джордж Мовер. І наголошує, що завдяки проведенню підго-

товчим роботам компанія одержала варіант проведення робіт за проектом із річним обсягом виробництва, який на 26% перевищує дані попередньої оцінки і на 16% знижує операційні витрати. Джордж Мовер налаштований оптимістично, оскільки, на його думку, відносно невисокі операційні затрати в сукупності з близькістю до турецьких, європейських і близькосхідних споживачів дадуть змогу проекту залишатися прибутковим навіть у випадку коливання цін на залізрудну сировину.

У ДЗЕРКАЛІ СТАТИСТИКИ

Економіка України за січень–жовтень 2012 року

Промисловість

У січні–жовтні 2012 р. порівняно з відповідним періодом попереднього року виробництво промислової продукції скоротилося на 1,4%. Зниження випуску продукції спостерігалось в більшості основних видів промислової діяльності.

У **добувній промисловості** обсяг виробництва продукції порівняно із січнем–жовтнем 2011 р. зріс на 2,6%.

У **переробній промисловості** індекс продукції становив 96,4%.

На **підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів** випуск продукції збільшився на 0,7%.

У **легкій промисловості** випуск продукції скоротився на 7,2%.

В **обробленні деревини та виробництві виробів з деревини** темп зростання промислової продукції становив 96,5% у целюлозно-паперовому виробництві та поліграфічній діяльності — 101,5%.

На **підприємствах із виробництва коксу та продуктів нафтопереробки** випуск продукції зменшився на 25,2%.

У **хімічній та нафтохімічній промисловості** одержано приріст продукції 9,3%.

На **підприємствах із виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції** індекс промислової продукції становив 94,4%.

У **металургійному виробництві та виробництві готових металевих виробів** у січні–жовтні 2012 р., порівняно із січнем–жовтнем 2011 р., спостерігалось зменшення випуску продукції на 5%.

У **машинобудуванні** випуск продукції зменшився на 5,3%.

У **виробництві та розподіленні електроенергії** індекс промислової продукції за січень–жовтень 2012 р. становив 104%.

Сільське господарство

Індекс обсягу сільгоспвиробництва у січні–жовтні 2012 р., порівняно з відповідним періодом 2011 р., становив 94,9%, в т.ч. у сільгоспідприємствах — 92,3%, у господарствах населення — 97,5%. Індекс обсягу виробництва продукції рослинництва становив 91,7%, тваринництва — 102,9%.

Господарства населення одержали 25% загального обсягу виробництва зерна, 97% картоплі, 89% овочів та 84% плодів та ягід.

За січень–жовтень 2012 р. реалізовано на забій 2,4 млн т худоби та птиці (живої ваги), що на 2,2% більше порівняно з відповідним періодом 2011 р., вироблено 9,9 млн т молока (на 2,7% більше) та 16,2 млрд шт. яєць (на 1,7% більше). Частка господарств населення в загальному виробництві цих продуктів тваринництва становила відповідно 42%, 78% та 39%.

За розрахунками, на 1 листопада 2012 р. загальне поголів'я великої рогатої худоби становило 4,9 млн голів (на 1,1% більше, ніж на 1 листопада 2011 р.), у т.ч. корів — 2,6 млн (на 0,6% менше); свиней — 8,1 млн (на 1,6% більше), овець і кіз — 1,9 млн (як і торік), птиці всіх видів — 238,6 млн голів (на 9,1% більше).

Загальний обсяг реалізованої агропідприємствами власної виробленої продукції за січень–жовтень 2012 р., порівняно з відповідним періодом 2011 р., збільшився на 24%, у т.ч. продукції рослинництва — на 34%, тваринництва — на 4%.

Середні ціни продажу агропродукції сільгоспідприємствами за всіма напрямками реалізації за січень–жовтень ц.р., порівняно з відповідним періодом 2011 р., зросли на 6%, у т.ч. продукції тваринництва — на 12%, рослинництва — знизилася на 1%.

Будівельна діяльність

У січні–жовтні 2012 р. підприємства країни виконали будівельних робіт на 48,8 млрд грн, що в порівнянних цінах становить 89,8% до обсягів аналогічного періоду 2011 р. Скоротилися обсяги будробіт, виконаних підприємствами зі зведення будівель і споруд, на 12,3%, установлення інженерного устаткування будівель та споруд — на 5,2%, завершення будівництва — на 0,4%, оренди будтехніки з оператором — на 13,2%. Разом з тим обсяги робіт, виконані підприємствами з підготовки будівельних ділянок, зросли на 5,3%.

На загальну тенденцію найбільше вплинула діяльність підприємств, що здійснюють будівництво будівель і споруд (частка яких у загальному обсязі становила 79,7%). Серед них зменшили обсяги робіт підприємства зі зведення будівель (на 12,4%), доріг, аеродромів та улаштування поверхні спортивних споруд (на 17,4%), мостів, шляхових естакад, тунелів і метрополітену (на 30,3%), магістральних і місцевих трубопроводів, ліній зв'язку та енергопостачання (на 12,2% та 12,8% відповідно).

Водночас збільшили обсяги робіт підприємства, що здійснюють будівництво підприємств енергетики, добувної й обробної промисловості (на 4,2%), монтаж та встановлення збірних конструкцій (на 0,4%) і водних споруд (на 58,5%).

За 9 місяців 2012 р. в Україні прийнято (введено) в експлуатацію 6765,4 тис. кв. м загальної площі житла, з яких 2612,9 тис. кв. м (або 38,6%) загального обсягу житла.

Зовнішня торгівля товарами

Обсяг експорту товарів та послуг України за 9 місяців 2012 р. становив 60802,7 млн дол. США, імпорту — 67275,9 млн дол. Порівняно з 9 місяцями 2011 року експорт збільшився на 1,4%, імпорт — на 5,2%. Негативне сальдо зовнішньоторговельного балансу становило 6473,2 млн дол. (за відповідний період 2011 року — також негативне 3982,9 млн дол.).

За 9 місяців 2012 р. обсяги експорту та імпорту товарів України становили відповідно 50798,7 млн дол. США та 62273,3 млн дол. і збільшилися проти 9 місяців 2011 р. на 1,8% та 4,7%. Від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 11474,6 млн дол. (за січень–вересень 2011 р. також від'ємне — 9588,6 млн дол.).

До країн СНД було експортовано 37% усіх товарів, до країн ЄС — 24,1% (у січні — вересні 2011 р. — відповідно 38,4% та 27,5%).

Серед країн СНД головними торговими партнерами за 9 місяців 2012 р. як в експорті, так і в імпорті товарів залишилися країни Митного союзу (Російська Федерація, Білорусь і Казахстан).

Серед країн-членів ЄС найвагоміші експортні постачання товарів здійснювалися до Польщі, Італії, Німеччини, Угорщини та Іспанії.

Серед інших країн найбільше експортували товари до Туреччини, Єгипту, Індії, Китаю та Лівану.

Із країн СНД імпортовано 41,6% усіх товарів, із країн ЄС — 30,3% (у січні–вересні 2011 р. — відповідно 45,7% та 30,7%).

Серед країн ЄС найвагоміші імпортні надходження товарів здійснювалися з Німеччини, Польщі, Італії, Франції та Чехії.

Серед інших країн світу найбільші імпортні постачання товарів спостерігалися з Китаю, США, Туреччини, Республіки Корея, та Японії.

Оптова й роздрібна торгівля, ресторанне господарство

Товарообіг підприємств оптової торгівлі за січень–жовтень 2012 р. становив 844 млрд грн. Фізичний обсяг оптового товарообігу — 95,3% порівняно з січнем–жовтнем 2011 р.

Товарообіг роздрібною торгівлі за січень–жовтень 2012 р. становив 650,4 млрд грн, що на 15,7% більше за обсяг січня–жовтня 2011 р.

Товарообіг ресторанного господарства (з урахуванням обороту фізосіб-підприємців) за січень–жовтень 2012 р. проти січня–жовтня попереднього року збільшився на 7,4% і становив 19,6 млрд грн.

Транспорт

За січень–жовтень 2012 р. підприємства транспорту перевезли

жирів, виконано пасажирообіг в обсязі 112,1 млрд пас. км, що становить відповідно 97,5% та 99,1% обсягів січня–жовтня 2011 р.

Відправлення пасажирів залізничним транспортом (з урахуванням перевезень міською електрикою) порівняно із січнем–жовтнем 2011 р. зменшилося на 0,1%, при цьому відправлення пасажирів міською електрикою зросли у 8,4 раза.

Перевезення пасажирів автотранспортом фізосіб-підприємців зменшилися на 9,1%. Перевезення пасажирів морським транспортом становили 84,6% обсягів січня–жовтня 2011 р.

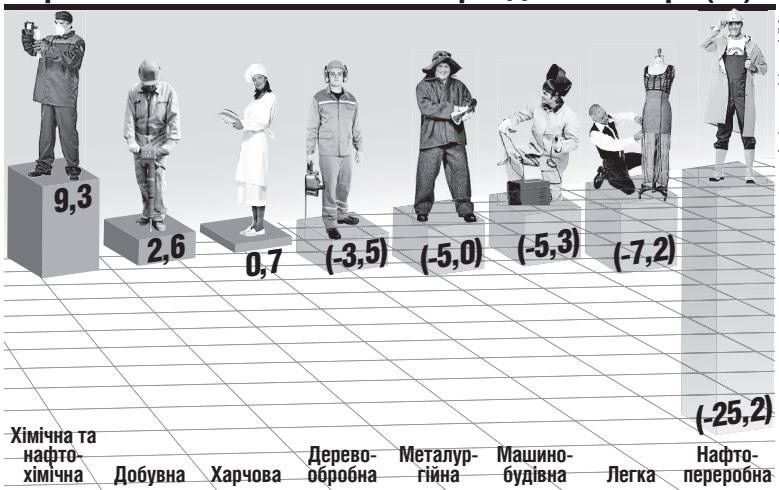
Авіаційним транспортом перевезено 7,1 млн пасажирів, що на 9,7% більше, ніж за січень–жовтень 2011 р.

Ціни і тарифи

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–жовтні 2012 р. становив 99,7% (у відповідному періоді попереднього року — 104,2%).

Продукти харчування та безалкогольні напої подешевшали на 2,2%. Найбільше (на 24,8% та 24,6%) знизилася ціна на яйця та овочі. На 10,3–5,0% стали дешевшими рис, молоко, цукор, масло, продукти переробки зернових та сири.

Зростання (падіння) виробництва в окремих галузях промисловості у січні-жовтні 2012 р. порівняно з аналогічним періодом 2011 р. (%)

Джерело: Державна служба статистики України

639,9 млн т вантажів, що становить 96,1% обсягу перевезень вантажів у січні–жовтні 2011 р. Вантажообіг становив 329,0 млрд ткм, або 93,6% обсягу січня–жовтня 2011 р.

У січні–жовтні 2012 р. перевезення вантажів залізницями становили 98,9% обсягу січня–жовтня 2011 р., у т.ч. відправлення вантажів — 98,9%.

Водним транспортом за січень–жовтень 2012 р. перевезено вантажів обсягом 6,6 млн т, або 80,3% порівняно з січнем–жовтнем 2011 р.

Підприємствами автотранспорту (з урахуванням перевезень фізособами-підприємцями) за січень–жовтень 2012 р. перевезено 148,5 млн т вантажів, що на 1,8% більше, ніж за січень–жовтень 2011 р., та виконано вантажообіг у 32,4 млрд ткм, який зріс на 2,6% порівняно з відповідним періодом минулого року.

За січень–жовтень 2012 р. авіатранспортом перевезено 95,8 тис. т вантажів, що на 26,3% більше, ніж за січень–жовтень 2011 р. Вантажообіг авіатранспорту становив 289,0 млн ткм, що на 6,7% менше, ніж за січень–жовтень 2011 р.

За січень–жовтень 2012 р. послугами пасажирського транспорту скористалися 5,7 млрд паса-

жирів, виконано пасажирообіг в обсязі 112,1 млрд пас. км, що становить відповідно 97,5% та 99,1% обсягів січня–жовтня 2011 р.

Відправлення пасажирів залізничним транспортом (з урахуванням перевезень міською електрикою) порівняно із січнем–жовтнем 2011 р. зменшилося на 0,1%, при цьому відправлення пасажирів міською електрикою зросли у 8,4 раза.

Перевезення пасажирів автотранспортом фізосіб-підприємців зменшилися на 9,1%. Перевезення пасажирів морським транспортом становили 84,6% обсягів січня–жовтня 2011 р.

Авіаційним транспортом перевезено 7,1 млн пасажирів, що на 9,7% більше, ніж за січень–жовтень 2011 р.

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–жовтні 2012 р. становив 99,7% (у відповідному періоді попереднього року — 104,2%).

Продукти харчування та безалкогольні напої подешевшали на 2,2%. Найбільше (на 24,8% та 24,6%) знизилася ціна на яйця та овочі. На 10,3–5,0% стали дешевшими рис, молоко, цукор, масло, продукти переробки зернових та сири.

Ринок праці

Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, на 1 листопада 2012 р. становила 420,5 тис. осіб. По допомозі в працевлаштуванні до цієї установи у жовтні звернулося 123,1 тис. незайнятих громадян проти 102,3 тис. у вересні ц.р.

Кількість зареєстрованих безробітних зменшилася за місяць на 3,9% і на 1 листопада 2012 р. становила 399,9 тис. осіб, або 23,4% усіх безробітних працездатного віку, визначених за методологією МОП. Допомогу по безробіттю отримували 72,1% осіб, які мали статус безробітного. Раніше займали місця робітників 43,6% безробітних, посади службовців — 40,6%, а решта безробітних не мали професійної підготовки.

Рівень зареєстрованого безробіття загалом по країні за жовтень зменшився на 0,1 в.п. і на 1 листопада ц.р. становив 1,4% населення працездатного віку.

У сільській місцевості цей показник зменшився на 0,2 в.п. і становив 1,7% населення працездатного віку, у міських поселеннях — на 0,1 в.п. і 1,3% відповідно.

Найвищий рівень зареєстрованого безробіття спостерігався в Житомирській області (2,6%), а найнижчий — у м. Києві (0,5%).

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення в Україні на 1 жовтня 2012 р. становила 45559,2 тис. осіб. Упродовж січня–вересня 2012 р. чисельність населення зменшилася на 74,4 тис. осіб, що в розрахунку на 1000 наявного населення становило 2,2 особи. Разом з тим у десяти регіонах країни зафіксовано приріст населення.

Чисельність населення зменшилася за рахунок природного скорочення (104,8 тис. осіб), водночас зафіксовано міграційний приріст населення (30,4 тис. осіб).

Порівняно з січнем–вереснем 2011 р. обсяг природного скорочення зменшився на 20,7 тис. осіб, або з 3,7 до 3,1 особи в розрахунку на 1000 наявного населення.

Народжуваність зросла з 10,9 до 11,4 живонароджених у розрахунку на 1000 наявного населення, а смертність зменшилася з 14,6 до 14,5 померлих у розрахунку на 1000 наявного населення.

Державна служба статистики України

ФІНАНСИ

Девальвація проти заощаджень?

КУРС. Маленькі банки, які залучають депозити за високими відсотковими ставками, є зоною підвищеного ризику для вкладників

Вікторія КОВАЛЬОВА,
«Урядовий кур'єр»

Приблизно 64% респондентів з України заощаджують менше як 550 грн на місяць і лише 5% — понад 1,1 тис грн. Такі дані порівняльного дослідження «Ставлення до заощаджень», що проводилися за підтримки Erste Group у 16 європейських країнах серед опитаних, старших 15 років. У середньому українець може відкласти «на чорний день» 488 грн на місяць, що на 28 грн більше, ніж за результатами дослідження у 2011-му, але менше, ніж у 2010-му (508 грн). У найближчі 5 років 37% респондентів планують заощаджувати більше, тоді як 44% — стільки само.

Лише 30% українців заощаджують регулярно певну суму грошей і 74% — за наявності вільних коштів. Це найвищий показник серед досліджуваних країн Центральної і Східної Європи. Майже половина українців не може дозволити собі систематично заощаджувати.

Крім того, за висновками Erste Group, відкладаючи на завтра більше чи розпочати заощаджувати українцям заважають девальвація валюти, висока інфляція та зниження купівельної спроможності. «УК» вирішив з'ясувати в експертів, як позначитися на банківських заощадженнях населення девальвація гривні.

Черговий осінній марафон

Восени в Україні традиційно активізуються девальваційні очікування населення і бізнесу. Нинішня осінь не стала винятком. «Підіграли» ситуацію зі здешевленням гривні парламентські вибори, ситуативні спекуляції на валютному ринку, розрив між експортом та імпортом, що зростає, примарні перспективи відновлення співпраці з Міжнародним валютним фондом до кінця року.

У жовтні гривневі депозити фізосіб у банках скоротилися на майже 3,2 млрд грн, в іноземних валютах — зросли на понад 4,7 млрд грн. Щодо депозитів юросіб, то у гривнях вони скоротилися на майже 1,7 млрд грн, у валюті — збільшилися на 0,3 млрд грн.

«Така динаміка красномовно свідчить: усі очікували на девальвацію, перестраховувалися, притримуючи валютну виручку, та конвертували гривневі заощадження у валютні», — констатує завідувача відділом грошово-кредитних відносин Національної академії наук України Наталія Шелудько. Водночас, за її

Понад 51% українців відкладають гроші готівкою вдома

ДОВІДКА «УК»

За дослідженням Erste Group, 35% українців не беруться заощаджувати кошти, бо знають, що заощадженої суми не вистачить на майбутнє. З респондентів 12 країн Центральної і Східної Європи лише в Україні люди відмовляються заощаджувати аби інвестувати у власний бізнес (8%).

На відміну від Європи, фінансова культура у нас почала формуватися нещодавно, за економічної нестабільності. Сьогодні вже 76% українців вважають заощадження важливими (на 8% більше, ніж торік). Попри це, за опитуванням, ошадливішими виявилися жінки — 41%, аніж чоловіки — 34%.

«Основними цілями заощаджень, за словами заступниці голови правління АТ «Ерсте Банк» Світлани Черкай, у 45% є покупки чи ремонт, у 30% — відпочинок, у 22% — покупки, на які бракує коштів».

Поляки і словаки заощаджують у середньому 15% і 12% місячної зарплати, австрійці, німці та чехи — 9%. 2/3 українців заощаджують, як кажуть, на «чорний день». При цьому 51% наших громадян відкладають гроші готівкою вдома, хоч уже починають освоювати й банківські продукти.

словами, нині населенню не варто особливо нервуватися щодо впливу девальвації на заощадження. По-перше, Нацбанк чітко контролює ситуацію, оперативно вживаючи заходів до тих

суб'єктів, які намагаються підзаробити на валютних спекуляціях. По-друге, населенню пропонують й інші зручні інструменти для розміщення валютних заощаджень: казначейські облігації.

Як показав досвід розміщення першої серії, за умовами дохідності (9,2% річних) вони цілком конкурентні банківським депозитам. Людині не потрібно укладати договір — облігації на пред'явника. Таким заощадженням не страшна жодна девальвація — щопівроку виплачується дохід в іноземній валюті. Інша річ, що в разі активізації панічних настроїв на конвертації гривневих депозитів у валютні можна навіть втратити через дострокове розірвання депозитної угоди, придбання валюти за спекулятивним курсом.

«Ринкові коливання валют — абсолютно нормальна практика, й кожен має формувати валютні пропорції своїх заощаджень відповідно до власних планів: купівлі житла або заощаджень для оплати навчання дитини або

КОМПЕТЕНТНО

Тарас КОЗАК,
президент інвестиційної групи «УНІВЕР»:

— Різка девальвація гривні надзвичайно підвищить ризики, що існують. Це спонукає громадян забирати гривневі депозити (з подальшою їх конвертацією у валюту). Де банки братимуть кошти для виплати громадянам їхніх депозитів? У комерційних фінустанов цих коштів немає, про що свідчать низькі залишки на коррахунках в НБУ, високі ставки на ринку міжбанківського кредитування, постійне зростання ставок за гривневими депозитами. Отже, банкам потрібно робити нові запозичення. У кого? У Нацбанку, як стабілізаційні кредити? Українська практика свідчить, що ці кошти одразу проникають на валютний ринок. Там «свіжонадрукована» гривнева маса ще більше підсилює тиск на гривню, зменшує золотовалютні резерви НБУ і після конвертації у долари «тікає» за кордон. Цей варіант збільшить ризики та може привести до краху банківської системи.

Що стосується допомоги закордонних «материнських» фінустанов, то не всі наші банки мають таких рятувальників, та й на світових ринках триває фінансова криза і «зайвих» коштів недостатньо. Варіант для невеликої кількості «щасливчиків».

Залишається тільки населення і його депозити. Але для цього слід ще більше підняти ставки за новими депозитами. Цей варіант збільшить ризики. Нагадає замкнуте коло? Навіть вир, який точно призведе до краху. Як кажуть, куди не кинь — усюди клин!

закордонної мандрівки», — каже Н. Шелудько.

Долари «під матрацом» як... панацея

Ринкові очікування девальвації гривні призвели до того, що банківські установи сформували значні валютні резерви, а фізособи теж масово «перетворили» власні заощадження у вільно конвертовану валюту. «Відповідно до чинного законодавства споживчі кредити населенню можна видавати лише у національній валюті, отже, надлишки іноземної важко розмістити на ринку», — зазначає директор з розвитку НРА «Рюрік» Леонід Долінський. За його словами, банки насамперед зацікавлені у гривневих депозитах, що призвело до масового зростання депо-

зитних ставок у гривнях до рекордного рівня — 24—25% річних. Однак з урахуванням знецінення національної валюти реальна ставка дохідності за гривневими депозитами не перевищує 15% річних, що є типовою величиною для нашої банківської системи

«Треба говорити не про девальвацію, а про гнучкість обмінного курсу грн/дол, який рухатиметься як угору, так і вниз. Влада уникатиме девальвації гривні, бо це може значно збільшити бюджетні витрати, які й без того нічим покривати без додаткового запозичення», — вважає керівник аналітичного підрозділу групи «Інвестиційний Капітал Україна» (ICU) Олександр Вальчишен. На його думку, заощадження населення у банках — заручники того, в якій фінансовій установі вони перебувають. Статистика НБУ показує, що поряд з банками із помірним кредитним ризиком також є маленькі фінустанови, які є високоризикованими. Вони залучають депозити, пропонуючи вкладникам вищі відсотки. Такі вкладники свідомо ризикують порівняно з тими, що ставляться до банківського ризику більш тверезо й без бажання отримувати щомісяця високі відсотки.

Тобто заощадження населення у банках залежать від того, як кожен вкладник вирішив ризикувати. Тому експерт застерігає: тим, хто свідомо пішов на високий ризик, слід бути готовим до тривалих перемовин із банком або з Фондом гарантування вкладів.

Популярність заощаджень у країнах Центральної та Східної Європи, %

За даними досліджень Erste Group серед населення віком від 15 років

МІСЦЕВА ВЛАДА

Голова Фастівської райдержадміністрації Анатолій Бусенков: «Усі ми як суспільство відповідальні одне за одного»

Анатолій Бусенков на гостинах у родині 103-річної жительки села Дмитрівка Харатини Автономівни Чернюк (друга ліворуч)

У нього щільний графік роботи: по хвилинах розписаний день, поїздки районом, зустрічі з людьми, черга відвідувачів у приймальні та безкінечні телефонні дзвінки. І так день у день, місяць у місяць уже більш ніж півтора року. Хоч у 2010-му пан Анатолій розпочинав роботу на своїй посаді як нова людина у Фастівському районі на Київщині, сьогодні його оцінюють тут як прогнозованого вдумливого керівника і водночас сміливого та перспективного політика. Наша розмова з ним — про підсумки року, плани на майбутнє і те, що найбільше турбує нині керівника.

УК Анатолію Анатолійовичу, кажуть, що високосний рік завжди дуже непростий. Яким він насправді став для вас?

— Не вірю у прикмети. Гадаю, що людина сама створює для себе і удачу, і проблеми. Та й заважають здійснити задумане не потойбічні сили, а об'єктивні чи суб'єктивні обставини. Рік, що минає, не був винятком із цього правила. Хіба що матиму ще один день для плідної праці, в якій заботою немає місця.

УК І все-таки що додавало найбільших клопотів?

— Головна проблема, хоч як це парадоксально, криється в невисокому авторитеті місцевої влади. Тривалий час і донині він на районному рівні складається з кількох чинників. Перший: через низькі заробітки керівники районної ланки влади не в змозі залучити на роботу грамотних управлінців, професіоналів, ефективних менеджерів. По-друге, почувши по телевізору слово «корупція», яке стало найпоширенішою лайкою в теле- та радіоефірах щодо влади, люди механічно переносять цей негатив на місцевих управлінців.

А чутки, як відомо, формують суспільну думку. Тож сьогодні доводиться затрачати неймовірні зусилля, аби довести, що ти чесна людина.

ДОВІДКА «УК»

Фастівський район розташований на заході Київщини. Загальна площа — майже 900 тис. кв. км. Населення — 32 174 особи (станом на 01.01 2010 р.). Міського населення — 9471 особа, сільського — 22 703 особи.

ДОСЬЄ «УК»

Анатолій БУСЕНКОВ. Народився в 1962 році в Рубіжному на Луганщині. За фахом — інженер-технолог, магістр державного управління. Закінчив Ворошиловградський машинобудівний інститут та Національну академію державного управління при Президентові України. Працював на хімічному заводі майстром, начальником дільниці. З 2002 по 2010 рік обіймав посаду Рубіжанського міського голови. З березня 2011 року очолює Фастівську райдержадміністрацію Київської області.

УК Чого, на вашу думку, більше в наших громадян — схильності до об'єднаних конструктивних дій чи індивідуалізму?

— Уміння жити разом, громадою — то велика наука. Аргументуючи свої дії, нагадую фастівцям, що ми одне ціле, живемо на цій землі, тут зростатимуть наші діти й онуки. І добре почуватиметься кожна родина лише тоді, коли всім довкола буде краще. Бо всі ми, зрештою, відповідальні одне за одного.

Своє завдання як очільника виконавчої влади в районі бачу передусім у тому, щоб залучити якомога більше коштів до його розвитку. Відстоюю цю позицію на рівні області, аби до регіональних програм внести і найгостріші проблеми для нашої районної громади.

Бюджет нашого району нині на 90 відсотків дотаційний. Та це не означає, що він не має власних фінансових резервів для розвитку. Зокрема щодо питань утримання водних об'єктів, надходжень плати за оренду землі, легалізації трудових відносин, розширення транспортного обслуговування, побутових послуг та торгівлі.

УК Багато хто в нашій країні, передусім у сільській місцевості, ще потерпає без газу, натомість Фастівщина з цією проблемою, схоже, вже впоралася.

— Роботи з газифікації виконано майже стовідсотково. У 2012 році газифіковано 1,484 км. Наступного плануємо завершити всі роботи, підвести газогони до останніх чотирьох населених пунктів району — сіл Вільшанська Нива, Василівка та Єлизаветівка і на

хутір Вишня. Орієнтовна вартість цих робіт — 2148,588 тис. грн. Протяжність газопроводу — 16 кілометрів.

УК Цього року Київщина святкує своє 80-річчя. Чим звітує район?

— Результативністю виконання плану соціально-економічного розвитку Фастівщини. Так, створено 114 робочих місць (на два відсотки більше, ніж торік). Істотно зросла заробітна плата. Зведено 3,8 тис. кв. м житла. Обсяг реалізованої промислової продукції зріс на 10 відсотків, у сільському господарстві — більш ніж на 400 млн грн. Фактичне виконання власних та закріплених доходів зведеного бюджету району становить 19 654,6 тис. грн.

УК Як оцінюєте аграрний потенціал краю?

— На території району нині успішно працює 40 фермерських господарств, загальна площа сільськогосподарських угідь усіх категорій становить 56,4 тис. га. Щодо тваринницької галузі, то виробництво м'яса і молока залишається на торішньому рівні.

Головними чинниками, що забезпечили стабільну роботу агросектору, є впровадження інноваційних технологій вирощування сільгоспкультур, дотримання структури посівних площ та сівозмін, підвищення продуктивності худоби.

Щоправда, селянські господарства трохи недовиконали планові показники з виробництва молока. Це пояснюється зменшенням поголів'я корів у всіх категоріях господарств на 35 голів. Цього року коштом місцевого бюджету ми стимулювали відродження молочного стада, надавши безвідсоткову позику в сумі 410 тис. грн одному із сільськогосподарських підприємств.

УК Чи можете назвати взірці сумлінної праці на сільській ниві?

— Той, хто працює не покладаючи рук, завжди чогось досягне. І це моє переконання якнайкраще підтверджує приклад господарювання Леоніда Миколайовича Кельвича. Завдяки вмінню мислити масштабно і працювати на перспективу очолюване ним фермерське господарство «Хорс-КЛМ» має чи не найбільші прибутки, тож районний бюджет поповнюється істотними відрахуваннями. Попри складну економічну ситуацію, підприємство продовжує динамічно розвиватися. Його продукцію знають за межами області, воно серйозно заявляє про себе на вітчизняному агропромисловому ринку.

Знаю Леоніда Миколайовича особисто, не раз бував у його господарстві й бачу, як він власним прикладом відроджує село, створює нові робочі місця. Зверніть увагу: цього фермера цікавлять не лише справи власного господарства, він не забуває і про освіту, підтримує духовність. А секрет його успіху, гадаю, полягає у неспірній любові до землі-годувальниці та щирому ставленні до людей.

Нещодавно з нагоди Дня працівників сільського господарства за значний особистий внесок у розвиток агропромислового виробництва, трудові досягнення, багаторічну самовіддану працю Президент України Віктор Янукович нагородив Леоніда Кельвича високою державною відзнакою — орденом «За заслуги» II ступеня. Від імені громади Фастівщини щиро вітаємо нашого старшого товариша з цією нагородою.

УК Анатолію Анатолійовичу, столична область — лідер у країні за кількістю залучених інвестицій. Які інвестиційні проекти вже реалізовано у вашому районі?

— Навіть за географічним розташуванням Фастівщина вже приваблива. Цікаві для інвесторів наші лісові та земельні ресурси, перспективною справою є розвиток туристичного бізнесу. За два останні роки в районі збудовано свинокомплекс на 2500 основних свиноматок. Розпочато спорудження потужного сучасного елеватора, щоправда, цей проект нині призупинено у зв'язку зі змі-

ною керівництва. У селі Мала Снітинка став до ладу поліграфічний цех.

На перспективу районна рада затвердила програму, якою передбачено створення умов для відновлення інвестиційної активності суб'єктів господарювання. Ідеться про збільшення капіталовкладень у проекти, що мають на меті впровадження новітніх технологій та модернізацію застарілих виробництв.

УК Чи зазнала змін соціальна сфера району?

— Наш бюджет планується з орієнтацією на соціальні потреби. Першочергова з них — охорона здоров'я. У цьому році ми одними з перших у столичній області почали реформу медичної галузі. На території району створено комунальний заклад «Фастівський центр первинної медико-санітарної допомоги», затверджено структуру, сформовано штат.

У процесі реорганізації медичної галузі швидко допомогу розділено на невідкладну та екстрену. Нині у нас діють 14 амбулаторій загальної практики сімейної медицини, чотири ФАПів, 19 фельдшерських пунктів. Усе це дає можливість якісно та своєчасно надавати допомогу жителям району. Розпочали оновлювати заклади культури, найближчим часом можна буде говорити про конкретні результати.

Проблеми молодіжної політики бачу в стереотипах суспільства, які існують нині. Чимало батьків відправляє своїх нащадків до великих міст, мовляв, у районі, на землі нічого робити. На жаль, мало хто з них замислюється: що чекає сільських дітей у місті, чи отримають вони дах над головою, цікаву і грошовиту роботу?

Упевнений, що сьогодні можна знайти різне застосування своїм можливостям й у районному промисловому та сільському господарстві, сфері обслуговування, збудувати тут житло і створити міцну сім'ю. Тож порадив би молодим не поспішати з вибором, не винаймати за шалені гроші житло у столиці, не обділяти батьків синівською любов'ю та увагою. Щастя кожен може і повинен знайти там, де народився і виріс.

УК Якими словами ви охарактеризували б власний стиль керівництва?

— Можливо, я занадто критичний до себе. Іноді доводиться бути жорстким, бо демократія — це обов'язково відповідальність двох сторін: і влади, і громадян. Та ніколи не приймаю рішень зопалу, намагаюся з'ясувати причини, все зважити, обміркувати.

Хотілося б більше результативності. Часом дорікаю сам собі через недотримання строків виконання тієї чи іншої роботи: прогавив, неналежно організував, не проконтролював. Хоч розумію, що результативність роботи першої особи залежить від відповідальності всіх працівників адміністрації, а не від страху перед ним.

Прикладом керівника нового типу, мобільним, активним, справедливим, без зайвого пікету назвав би голову Київської облдержадміністрації Анатолія Йосиповича Присяжнюка. З ним приємно спілкуватися, бо бачиш розуміння будь-якої проблеми, а його робочий графік просто вражає. Не рахуючись з особистим часом, закочує рукава і працює.

УК Чи є у вас вільний час?

— Небагато. Та із задоволенням віддаю його спілкуванню з родиною, батьками, друзями.

Ірина НАГРЕБЕЦЬКА,
«Урядовий кур'єр»

ЕКСКЛЮЗИВ

«Смачне сало теж лише одна країна в світі виробляє»

Каха БЕНДУКІДЗЕ,
екс-міністр економіки Грузії,
автор ліберальних реформ

Днями до Києва завітав екс-міністр економіки Грузії, батько ліберальних економічних реформ Каха БЕНДУКІДЗЕ. «УК» вдалося зустрітися з ним і поспілкуватися про те, чим увінчалися 9-річні пошуки економічної моделі країни та про новий курс прем'єра-мільярдера Бедзіни Іванішвілі.

Остаточний курс сформулюють за півроку

УК Кахо Автандиловичу, вас називають батьком грузинських ліберальних реформ. Буквально місяць-півтора тому у вашій країні вийшло дві абсолютно полярні книжки, написані економістами: «Чому у Грузії вийшло?» і «Чому у Грузії не вийшло?» Чи не могли б ви як автор реформ оцінити, які з проектів були успішними, а які — не дуже? І чому?

— Вважаю, що там, де реформи пройшли, вони були успішні. Але були сфери, де через ті або інші причини їх виконано наповнину або вони не пройшли зовсім. Зрозуміло, там результату не могло бути.

Книжки «Чому в Грузії не вийшло?» я не читав, тому не можу апелювати. Та й проаналізувати усі — великі й маленькі — реформи, які проводили за останні 9 років у всіх галузях буде важко за час, відведений для інтерв'ю. А яка з моїх реформ була не успішна, на вашу думку?

УК Я не була у Грузії й не спілкувалася з місцевим населенням, щоб дати оцінку і відповіді на це запитання. Але, як пишуть ЗМІ, не спрацювали переважно соціальні реформи: у країні 40% безробіття і низька пенсія — 64 долари...

— Немає 40% безробіття, це брехня. Та й пенсія уже не 64 долари, а 87. А в 2004 році, коли ми розпочали впроваджувати реформи, пенсія була 6 доларів. Чим це не успіх? Мені здається, що це пишуть люди, які не аналізували реформ.

УК Який економічний курс узяв новий прем'єр-міністр Грузії мільярдер Бедзіна Іванішвілі? Чи продовжуватиме він ваші починання?

— Поки що не зовсім зрозуміло. Думаю, остаточний курс буде сформовано у найближчі півроку шляхом певних пошуків і компромісів. Прийшовши до влади, команда Іванішвілі зрозуміла, що частину передвиборчих обіцянок вона не зможе виконати, бо це неминуче призведе до погіршення економічної ситуації в країні. Тому однозначно можна сказати, що заявлене у тій формі та обсягах виконано не буде. Про це свідчить навіть те, що спочатку новий уряд виступав проти будівництва великих ГЕС, та, розібравшись в енерго-

балансі, зрозумів, що в цьому сенс. Вживання у реальність триватиме, як на мене, ще з півроку.

Щодо продовження реформ, то, думаю, деякі з них однозначно буде збережено. Зокрема курс на зниження податків, а також реформа поліції. Адже повернення в корупцію й побори ніхто не хоче. Новації ж можливі у сфері освіти, і, як очікується, деякі з них будуть позитивними.

Віддали чи не все у приватні руки

УК Відомо, що Грузія останні 9 років проводила політику тотальної приватизації. Зараз таким шляхом планує піти й Україна. Чи не могли б ви озвучити її результати? Чи лишилися ще щось у державній власності?

— Це дуже добре, що такий курс узяла Україна. Дай Боже, щоб він був успішним. Об'єкти у власності Грузії, звичайно, ще залишилися, але їх дуже мало. Щороку приватизація давала по кілька відсотків ВВП.

Чому ми пішли таким шляхом? Бо все має працювати за законами економіки. Підприємства мають отримувати прибуток, проводити нормальну амортизаційну політику і платити ринкову зарплату. Інакше вони приречені на деградацію і врешті-решт — загибель. Якщо держава не може цього забезпечити, а також зробити, щоб виробництво на держпідприємствах було дешевшим без субсидування, вона має віддати майновий об'єкт у приватні руки.

Зрозуміло, часом виникають особливі надзавдання, коли потрібно тимчасово використовувати держвласність. Хоч і це не істина в останній інстанції. Приміром, в агентстві нацбезпеки США вся комп'ютерна інфраструктура належить приватній компанії IBM, яка надає послуги за певну плату. Немає соціального і національного значення те, кому належить цегла і верстати.

До того ж, приватні компанії мають більше можливостей, інструментів із залучення капіталу, ніж державні. Держава може випустити лише облігації, тоді як приватний бізнес може конвертувати акції, випускати цінні папери і облігації одночасно тощо. Тут багато варіантів.

УК Але ж є якісь стратегічні об'єкти у країні, які не варто приватизовувати? Приміром, авіабудування у нас?

— Чому в усьому світі літакобудування приватне, а у вас має бути державне? І як далеко просунулися ви за останні 20 років у цій сфері? Чому тоді ваші ж українські авіалінії закуповують бразильські й канадські літаки? Скільки Антонов на рік продає літаків, а скільки Боїнг з Ембаєром? І в чому, врешті-решт,

стратегічність українського авіабудування?

УК Лише десять країн світу виробляють літаки. До того ж Україна має повний цикл виробництва... І наше літакобудування дуже хоче поглинути Росія. — То продайте його, приміром, японцям, а не росіянам... Смачне сало теж лише одна країна в світі виробляє, ну, може, три. Це ще менше країн, ніж літаків. При цьому держава не забороняє приватним особам виробляти сало або вареники чи налисники з маком, чи київські котлети.

Про київські котлети та промисловість

УК Гадаю, кожен може зайти в Інтернет і знайти рецепти цих страв, а ось конструкторських розробок просто так не знайдеш, та й не кожен у них розбереться...

— От і не скажіть. Скільки бував у Києві, а смачні київські котлети куштував лише раз. Тоді мені було 5 років і я гостював у свого дядька-інженера, нині вже покійного, який, до речі, працював в авіабудуванні. Відтоді їх люблю. Але таких котлет більше ніколи не їв, хоч і замовляв їх у багатьох ресторанах.

Залишаючи авіабудування у держвласності, ви прирікаєте його на животіння. Авіабудування визначають люди, які конструюють і виробляють літаки, а не стіни і верстати. Уже нині їх цілими бригадами перемає Китай. Конструкторів та інженерів вивозять туди на роботу або навіть тут наймають і платять їм ринкові зарплати. Якщо ви не створите сильної приватної або для початку змішаної корпорації, то поступово підприємство деградуватиме і врешті помре. Авіабудування — це дуже складний процес, який потребує величезних вкладень.

Якщо держава хоче зберегти контроль, хоч мені не зрозуміло, навіщо, то можна створити велику приватну корпорацію, де вона матиме, приміром, золоту акцію, або 25%. Шляхом випуску нових акцій, розвиваючи державний капітал і залучаючи кошти через міжнародні біржі, вона зможе конкурувати на світових ринках. Принаймні буде якась прийнятна структура корпоративного управління. Буде доступ до ринків капіталу, якого не вистачає. Щоб був результат, слід насамперед вкладати в людей, аби їх не переманили китайські авіабудівні компанії, а також у модернізацію виробництва, нові ідеї та розробки.

УК До речі, раніше ви теж займалися машинобудуванням. А чому вийшли з бізнесу, стало невідомо?

— Ні. На певному етапі мені стало нудно. До того ж я поїхав у Грузію. А бізнес, як відомо, сам по собі розвиватися не може.

УК Чому, на вашу думку, українське і російське машинобудування ніяк не можуть міцно стати на ноги?

— Проблема російських і українських машинобудівників у тому, що вони дуже маленькі й об-

ДОСЬЄ «УК»

Каха БЕНДУКІДЗЕ. Народився в 1956 р. у Тбілісі. З кінця 1980-х до середини 2004 р. займався підприємницькою діяльністю у Росії, зокрема був гендиректором холдингу «Об'єднані машинобудівні заводи», віце-президентом Російського союзу промисловців і підприємців. З 2004 по 2008 р. за запрошенням президента Грузії Михайла Саакашвілі був міністром з координації економічних реформ. Принципом його політики було «продати все, крім совісті». Як наслідок — у 2004—2007 роках Грузія стала найбільш реформованою країною. Зокрема, за даними Світового банку, вона піднялася з 137 до 11 місця в рейтингу країн за легкістю ведення бізнесу, випередивши Німеччину та Францію. З 2008 по 2009 р. К. Бендукідзе очолював канцелярію уряду Грузії. 7 лютого 2009 р. пішов у відставку після призначення новим главою уряду Ніколоза Гілаурі.

У 2007 р. заснував Вільний університет у Тбілісі, який став одним із найпрестижніших ВНЗ у країні. Нині займається його розвитком, дотримується лібертаріанських економічних і політичних поглядів.

лаштовані архаїчним способом. У них застаріле обладнання, та й кадри — інженери і конструктори — вже немолоді. Машинобудівним підприємствам потрібно якомога швидше перетворюватись на динамічні компанії. Якщо 5—6 сильних виробників зможуть консолідуватися, об'єднатись і стримати свої амбіції, вони зможуть лідирувати не лише на внутрішньому, а й на зовнішніх ринках. Інакше можна очікувати програву в конкурентній боротьбі, знищення або поглинання іноземцями.

200 млн доларів залучили в медицину

УК Читала, що на приватизацію ви виставили навіть лікарні...

— Так. У власності держави залишилося 3—4 лікарні, всі інші, а це майже 300 закладів медицини, вже у приватній власності. А яка різниця, кому вони належать? Насправді у наших людей закріпилося радянське уявлення про те, що приватна лікарня — це погано, бо це щось дороге, а державна — добре, бо вона безплатна. Насправді ж нічого безплатного немає. Лікарні — це теж бізнес. Люди платять податки, з яких держава потім фінансує систему охорони здоров'я. Тож слід оцінювати, як вона це робить, а не те, чиї стіни лікарні — державні чи приватні.

УК Чи багато було охочих узяти участь у приватизації медзакладів? На яких умовах?

— Доволі багато. Умови і схеми були різними. В одному випадку ми віддавали об'єкти, умовно кажучи, за долар, але при цьому зобов'язували інвестора побудувати на тому місці новий медзаклад, а також у жодному разі не допускалося його закриття чи зміна профілю. Лікарні у центрі міст або у гарних місцях віддавали дорожче, а інвесторів зобов'язували будувати нові лікарні деінде. Була ідея залучити близько 200 млн доларів інвестицій на будівництво нових медзакладів. До речі, до цього процесу дуже активно долучилися страхові компанії.

УК Чи кожен грузин може дозволити собі лікування у приватних клініках?

— Половина населення має державну страховку, яка покриває все лікування. Людям це нічого не коштує. Нині уряд хоче вдосконалити цю систему і централізувати фінансування. Подивимось, що з цього вийде, і як далі розвиватиметься ситуація. Мені нова модель не подобається.

УК ВНЗ і школи теж виставляли на продаж?

— Приватизація шкіл — не такий простий процес, хоч такі ініціативи були. Зокрема у Тбілісі. Нині майже 40% студентів навчається у приватних вишах і майже 10% учнів — у приватних школах. Подивимось, як буде за нової влади. Вважаю, що все має бути приватним.

УК Експерти кажуть, що після конституційної реформи через рік Іванішвілі стане, за суттю, головою держави. Відомо, що він грузин за національністю, але є громадянином Франції. Як стало можливим, що іноземець зможе керувати урядом Грузії, а згодом і державою?

— А яка різниця? Таке в історії часто бувало, коли громадяни іншої країни ставали правителями.

УК Яких змін слід очікувати від Іванішвілі у зовнішній політиці? Ходять чутки, що новий прем'єр — це ставленик Кремля. Чи рухатиметься політика Грузії у бік Росії й наскільки вона тепер від неї залежна?

— Якою буде політика, зокрема зовнішня, побачимо за півроку, а чуток я не коментую. Щодо руху Грузії у бік Росії, то, думаю, що в Кремля настільки жорстка позиція, що нам буде важко рухатись у той бік, майже неможливо.

Думаю, цей рік буде важким, адже вже бачимо чітке бажання нової влади зачистити політичне поле, щоб на ньому не залишилося серйозних опонентів. До речі, переслідування можуть бути не лише щодо сьогодишньої опозиції, а й щодо незалежних політичних фігур і рухів. Припускаю, що й до мене може бути застосоване жорстке ставлення.

УК Чимало ваших соратників уже в тюрмі. Ви не боїтеся? Може, варто перестрахуватись і почати пошук політичного притулку?

— Усіх не посадять. У когось віднімуть майно, ще щось. Я багато вклав у створення вищої освіти, університетської системи. Подивимось. Поки що притулку не шукаю, я потрібен Грузії. Хіба що мене змусять...

УК Кажуть, ви плануєте створювати телеканал. Він буде опозиційним?

— Є такі ідеї, ми ведемо перемовини. Він буде не опозиційним, а про свободу. Все залежатиме від того, як влада поводитиметься. Може, ми підтримуватимемо владу, а принаймні.

Галина ІЩЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

СУСПІЛЬСТВО

Павло КУЩ,
«Урядовий кур'єр»

Що роблять кандидати в депутати перед виборами? Правильно — щедро обіцяють золоті гори. А ось донецький чиновник, тоді ще тільки потенційний депутат, влітку взявся розповідати про... золоту воду. Причому він навіть не обіцяв забезпечити земляків якісною питною водою, а взявся їх переконувати, що вони вже й так споживають із кранів мало не найліпшу в Україні воду. Дещо ошелешені донеччани навіть збиралися поспівчувати жителям інших регіонів (це ж яку тоді вони, горопахи, вживають воду!), проте не встигли. З кранів у Горлівці, Донецьку, Снаківому та Краматорську враз потекла рідина із відчутним специфічним запахом. А трохи згодом у квартири одного з районів обласного центру (до речі, на виборчому окрузі отого кандидата) разом із питною водою навіть попливли напівпрозорі черви...

Згадані перипетії зайвий раз переконують, що забезпечення мешканців промислового краю якісною питною водою залишається досить важливою проблемою не тільки місцевого масштабу. Саме тому для реконструкції каналу Сіверський Донець — Донбас прийнято відразу три програми — регіональну, державну і навіть міжнародну.

Здалеку й довго

Промислове виробництво, що почало активно розвиватися в Донбасі наприкінці XIX століття, істотно зменшило місцеві запаси прісної води. Щоб ліквідувати цей дефіцит, особливо у маловодних районах, у серпні 1955 року розпочалося будівництво каналу Сіверський Донець — Донбас. Штучну водну артерію ввели в експлуатацію в 1958 році, і спершу її пропускна спроможність становила 25 кубометрів води за секунду, а після реконструкції у 1979 році цей показник довели до 43 кубометрів. Нині канал подає воду через всю область

Щоб менше води витекло

ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ. Основна водна артерія індустріального краю — канал Сіверський Донець — Донбас потребує подальшої реконструкції

Тиха вода подекуди дамби розмиває

із півночі на південь — від річки Сіверський Донець до Донецька, а далі міжрайонним Південно-Донбаським водогonom на берег Азовського моря в Маріуполь — всього на відстань 260 кілометрів. Щодоби споживачі краю отримують із нього майже 1,4 мільйона кубометрів питної води та 0,4 мільйона кубометрів технічної води. Безперечно, безперебійна робота протягом 54 років позначилася на «самопочутті» каналу Сіверський Донець — Донбас. Зношеність гідротехнічної споруди призвела до виникнення аварійно-небезпечних ділянок, де почала «втікати» вода. Тому тут розпочали навіть не ремонтні роботи у вигляді поспішного «латання дірок», а комплексну реконструкцію. Приміром, у 2005—2008 роках вже вдалося модернізувати 3 проблемні кілометри каналу, а цього року ремонту дочекався ще один двокілометровий відрізок. Причому це якраз той випадок, коли йдеться не про банальну ліквідацію пошкоджень чи аварій, а запобігання їм. А здійснюється цей проект за унікальною технологією — без відкачування води та навіть невеликої перерви в експлуатації каналу. За словами генерального директора комунального під-

приємства «Вода Донбасу» Вадима Котова, оскільки йдеться про єдину водну артерію регіону, яку неможливо перекрити чи відключити, будівельники заливали бетон і монтували плити прямо у воді.

— Окрім нас, ніхто в світі за такою технологією не ремонтує водоканали, адже завжди попередньо зупиняють подачу води і відновлюють її аж після того, як приведуть до ладу проблемні ділянки, — зауважує Дмитро Котов.

Модернізація згаданих кілометрів дасть змогу зняти загрозу розмивання дамб та припинити практику втрати води, яка через пошкодження текла «наліво». На ці роботи з державного бюджету вже виділено майже 100 млн грн, і після закінчення ремонту собівартість води може зменшитися, оскільки припиняться її невиправдані втрати через пошкодження на аварійних ділянках.

— Канал активно використовують у регіоні, і такі інвестиції — гарантії на майбутнє, — вважає голова Донецької обласної державної адміністрації Андрій Шигацький, який під час робочої поїздки проінспектував хід реконструкції водної артерії. — Сьогодні зростають ціни на енергоресурси, і якщо па-

ралельно до цього збільшуватимуться втрати енергоресурсів, ми змушені будемо перекладати витрати на споживача, а це може призвести до втрати конкурентоздатності регіону загалом. Подібного влада допустити не може.

Ремонтом тільки однієї аварійної ділянки модернізація каналу Сіверський Донець — Донбас не обмежиться, адже, за підрахунками фахівців, тут існують ще, як мінімум, 5 проблемних кілометрів. Усунення пошкоджень дасть змогу заощаджувати щороку понад 20 мільйонів кубометрів води. Ось тільки де взяти мільйони гривень на ремонтні роботи, які є намір провести в наступні 2-3 роки?

Всерйоз взялися за холодну воду

Міжнародний інвестиційний саміт, що в середині жовтня відбувся у Донецьку, вкотре підтвердив свій імідж своєрідного стартового майданчика для розвитку економіки та залучення інвестицій. Причому цього року серед головних регіональних проектів, які потребують іноземних капіталовкладень, фігурувала й головна водна артерія краю. «Ми чекаємо інвестицій у канал Сіверський Донець — Донбас, — чітко

озвучив пріоритети Андрій Шигацький. — Завдяки ремонту тільки 2 кілометрів, який вже провели, втрати води зменшилися до 8 мільйонів кубометрів щороку, а в 2013-му буде заощаджено 7 мільйонів кіловат електроенергії».

Те, що залучення іноземних інвестицій у реконструкцію — реальність, підтверджує співпраця з партнерами сусідньої країни. Адже ще на торішньому саміті обговорювали спільний проект щодо Сіверського Дінця за участю Російської Федерації, і вже розпочалася його реалізація. А в перспективі донеччани сподіваються залучити як грант потрібні кошти ще й від Євросоюзу.

— Важливо отримувати європейські кредити під конкретні проекти, — каже керівник області. — Приміром, проект заміни обладнання насосних станцій на каналі Сіверський Донець — Донбас відпрацьований і може претендувати на отримання кредиту з відсотковою ставкою в межах 5-6% річних. Ми вже готові надати Європейському інвестиційному банку коротку презентацію цього проекту.

Окрім розроблених регіональної та спільної українсько-російської, є ще й державна програма, що пе-

редбачає реконструкцію каналу. Зокрема державне агентство водних ресурсів і Міністерство екології та природних ресурсів України, готуючи загальнодержавну програму розвитку водного господарства на період до 2020 року, передбачає й оздоровлення басейну річки Сіверський Донець. Завдяки застосуванню сучасних технологій є наміри істотно поліпшити екологічну ситуацію найбільшій водній артерії Донбасу, яка забезпечує якісною водою населення краю та галузі економіки.

До речі, нещодавно Донецька обласна рада виїшла з ініціативою обговорити плани щодо природоохоронних заходів на Сіверському Дінці на спільному засіданні з Міністерством екології та природних ресурсів. Є намір також запросити представників влади Харківської та Луганської областей, територію яких протікає річка. Це зібрання вирішили провести в День Сіверського Дінця, який започаткований ще п'ять років тому. Головна мета зустрічі очевидна: для розв'язання існуючих проблем у басейні найбільшої річки регіону об'єднати спільні зусилля трьох областей і заручитися підтримкою Кабінету Міністрів та Верховної Ради.

Школа переходить на нічний тариф

ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ. Термомодернізація в навчальному закладі дала змогу заощадити бюджетні кошти

Олена ІВАШКО,
«Урядовий кур'єр»

Повністю завершено реконструкцію системи опалення в Яструбинівській ЗОШ I-III ступенів Вознесенського району на Миколаївщині. Це має велике значення для навчального закладу. Школа на 465 учнів була здана в експлуатацію ще 1988 року. Стандартна триповерхова, побудована за типовим проектом, вона все ж таки мала певну особливість: стіни зроблені

із залізобетонних блоків, тож тепло в приміщеннях не зберігалось, температурний режим не дотримувався.

Директор закладу Лариса Давидович зазначає:

— Наша школа тривалий час була найхолоднішою в районі. Я працюю на своїй посаді з 2002-го, і всі ці роки ми намагалися розв'язати проблему з теплом. Перемістили котельню, яка раніше розташовувалася далеко, на подвір'я школи. Частково змінювали систему опа-

лення. Але все це не давало належних результатів. Слід було приймати кардинальні рішення, вкладати в реконструкцію системи опалення великі кошти.

Нарешті завдяки ініціативі районної влади на обласному рівні було вирішено здійснити серйозну перебудову опалювальної системи школи. Ці роботи виконували у два етапи. В 2011 році замінили опалення, в нинішньому — утеплили фасад. Замо-

типило управління капітального будівництва Миколаївської облдержадміністрації, підрядною організацією визначено ТОВ «Антарес-БУД». Загальна вартість будівельно-монтажних робіт становила 1 млн 762 тис. грн бюджетних коштів.

Нині сільська школа має привабливий вигляд ззовні, тепло і комфортно в ній усередині. Задоволені й діти, і батьки, й учителі. Яструбинівська ЗОШ стала другою в області, в якій впроваджені сучасні

енергоощадні та енергоефективні технології. Спочатку повністю реконструювали шкільну котельню, в якій встановили два нових котли під тверде паливо та два електричних котли. Замінили всі труби під тепло та батареї в приміщеннях. Вночі утеплили фасад школи, встановили 202 металопластикових вікна, замінили входні двері. Установка електричних котлів дасть можливість зекономити на постачанні тепла. Адже електроенер-

гію використовуватимуть уночі, за так званим «нічним», значно нижчим тарифом. Тож менше бюджетних коштів доведеться витратити на тверде паливо.

Нова система опалення пройшла перші іспити: у період осінніх дощів, коли в школі зазвичай сиро, холоду вже ніхто не відчував. Приміщення добре прогріті. Діти й педагоги сподіваються, що витримає реконструйована система навіть суворі морози.

НАУКА

«Наша система оцінки наукової діяльності унеможлиблює суб'єктивізм»

Кандидат біологічних наук
Тетяна П'ЯТЧАНІНА

Навряд чи хтось стверджуватиме, що інноваційне оновлення України можливе без конкурентоспроможної науки. А робити її (саме «робити», кажуть учені) здатні сильні особистості в науці та потужні наукові колективи. Проте за якими критеріями їх варто визначати, питання складне, дискусійне і неоднозначне.

В Інституті експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. С. Кавецького НАН України у створеному згідно з розпорядженням Президії НАНУ відділі науково-методичного забезпечення інноваційної діяльності за ініціативи директора інституту академіка Василя Чехуна розробили власну систему рейтингових критеріїв атестації наукових співробітників. Її вже апробували і назвали перспективною. Про це говоримо із завідувачем відділу кандидатом біологічних наук Тетяною П'ЯТЧАНІНОЮ.

УК Тетяно Віталіївно, наскільки актуальне питання оцінювання результативності роботи науковця і чому вас, наукових співробітників, перестав задовольняти підхід до атестації кадрів, що здавна практикувався в академічних інститутах та вищих навчальних закладах країни?

— Проблема оцінювання наукових досліджень і роботи науковця загалом існує так довго, скільки існує сама наука. Завжди була потреба визначити, наскільки якісно, ефективно, результативно, продуктивно працює науковий співробітник. Для цього використовували багато систем і наукометричних засобів, які давали змогу оцінити цю роботу кількісно. Йдеться насамперед про публікації, патенти й авторські свідоцтва. Однак донині бракувало універсальної методики, яка б вирішила питання поєднання кількісних і якісних методів аналізу. Скажімо, урядова постанова «Про атестацію наукових працівників» насамперед передбачає визначення відповідності науковця займаній ним посаді. Проте, на нашу думку, в процес такого оцінювання вкрадається суб'єктивне судження членів комісії та не відстежується, яким чином науковець реалізує інноваційну складову своєї роботи. Тому постала потреба розробити таку систему, за якої можна було б відслідковувати як формалізовані показники (кількісні), так і неформалізовані (якісні), в тому числі інноваційний аспект діяльності.

УК Чи врахували в ній специфіку медико-біологічної сфери, зокрема онкології?

— Так. Особливістю науково-інноваційної діяльності в медико-біологічній сфері є те, що її результати спрямовані не тільки на отримання нових знань, а орієнтовані на потреби охорони здоров'я, як того вимагає державний пріоритетний напрямок — здоров'я населення. Тому треба чітко розрізняти процеси трансформації наукових розробок в інноваційний продукт для наступного впровадження в прак-

тичну охорону здоров'я від подібних в інших галузях. Щодо онкології, яка посідає одне з перших місць у світі за показниками захворюваності і смертності населення, то потрібно визнати, що ця галузь вимагає дуже обережного ставлення до оцінювання результативності науково-інноваційної діяльності установ, що в ній працюють. Важливим є застосування спеціальних інструментів для проведення моніторингу — це спеціалізована узагальнююча багатофункціональна і широкомасштабна система оцінювання, яка враховує всі аспекти

якому опублікована стаття, індекс Хірша, індекс Прайса і багато інших наукометричних показників. Але для нас вони не завжди підходять, бо не враховують вкладу інноваційності, та й вітчизняний науковець займається ширшим спектром діяльності, ніж безпосередньо науковою роботою. До того ж, розраховувати індекс цитування за закордонними критеріями ми не маємо змоги хоча б тому, що деякі журнали з високим імпаکت-фактором публікують статті не безкоштовно. Цих коштів під час планування науково-дослідної роботи не закладають. Ми проаналізували таблиці, які використовують для розрахунку показника результативності в Росії та Білорусі. Вони дуже складні і громіздкі, тому їх заповнення потребує багато часу і відповідних управлінських рішень. Основна, на наш погляд, вада їхньої системи оцінювання в тому, що вона не є збалансованою, а більше орієнтована на прикладні дослідження. Логічно, що наукові устано-

Вагомі наукові досягнення — підстава для кар'єрного зростання

діяльності наукового співробітника. Її розробка й дизайн, а також апробація з подальшим узгодженням і запровадженням у науково-дослідних установах медико-біологічного та природничого напрямку і стала предметом проведених нами досліджень.

УК Чи вдалося скористатися зарубіжним досвідом?

— Почнемо з того, що в закордонних наукових організаціях проведення оцінки індивідуальної ефективності діяльності не вичерпується лише атестацією. Зокрема в Росії, Білорусі, Казахстані розробили порядок і умови використання стимулюючих виплат. Загалом у Російській академії наук індивідуальний показник результативності діяльності наукових працівників є сумою балів за публікації в періодичних журналах, які рецензуються; монографії, що видані в наукових видавництвах і мають шифр ISBN; підручники із грифом МОИ; участь у конференціях; розробку науково-освітніх курсів; створення об'єктів інтелектуальної власності; керівництво здобувачами наукового ступеня і дипломниками; цитування, а з 2008 року також обов'язково враховується ще й російський індекс цитування.

На Заході використовують такі відомі показники, як індекс цитування, імпаکت-фактор журналу, в

ви, які займаються теоретичною діяльністю, наприклад, соціальними науками, завжди будуть в аутсайдерях.

Повертаючись до поставленого вами запитання, відповім так: нам вдалося скористатися досвідом закордонних колег у тому сенсі, що спробували уникнути їхніх недоліків. Ми знали напевно: треба зробити щось практичніше і простіше в застосуванні.

УК То як ви пропонуєте оцінювати індивідуальну діяльність наукового співробітника і наукового колективу загалом?

— Перед нами постало завдання розробити таку систему рейтингового оцінювання індивідуальної наукової діяльності, яка б давала змогу оцінити діяльність науковця, що виражатиметься конкретною величиною. На основі цієї оцінки треба побудувати порівняльний рейтинг діяльності науковців, які обіймають одну й ту саму або різні посади. Це зробить традиційну атестацію об'єктивнішою.

Технологія рейтингового оцінювання складається з класифікації і систематизації складових науково-дослідницької діяльності співробітників; регламенту оцінювання; математичного апарату, адаптованого і відпрацьованого саме для цієї мети, і, зрештою, створення вже на основі цієї технології «Анкети

ДОСЬЄ «УК»

Тетяна П'ЯТЧАНІНА. Народилася 1958 року в м. Тростянець на Сумщині. У 1981 році закінчила біологічний факультет Київського національного університету ім. Тараса Шевченка за фахом біолог-біофізик. Із 1981-го працює в Інституті експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. С. Кавецького НАН України. Пройшла шлях від стажера-дослідника до старшого наукового співробітника. Захистила кандидатську дисертацію за фахом «онкологія». Із 2009 року — завідувач відділу науково-методичного забезпечення інноваційної діяльності інституту.

Наукові інтереси: розробка підходів до оцінювання інноваційного потенціалу НДР та оцінювання індивідуальної результативності й інноваційного потенціалу діяльності науковців; а також — розробка і створення інформаційної системи з профілактики раку.

наукового співробітника», яка була б інформаційним супроводом прийняття об'єктивних управлінських рішень.

Ми скористалися українською законодавчою базою, зокрема Законом «Про наукову і науково-технічну діяльність», і створили досить розгалужену систему критеріїв «Онтологія складових наукової діяльності співробітника». Гадаю, вона охоплює всі види діяльності

бути встановлена як на одному окремому комп'ютері, так і в мережі Інтернет. Крім того, може слугувати індивідуальною базою для науковця з постійним оновленням та збереженням даних наукової, організаційної, педагогічної роботи.

УК Наскільки я зрозуміла, анкета рейтингового оцінювання діяльності наукового співробітника — своєрідне ноу-хау?

— В Україні немає подібної анкети наукового співробітника. Насамперед вона автоматизована: коли вносять дані, система сама обчислює бали, а наприкінці видає підсумкову таблицю з певним результатом, який можна проаналізувати, порівняти, накреслити плани на перспективу. Крім того, вона є добрим інформаційним супроводом для прийняття управлінських рішень адміністрацією: керівник установи може зйти як гість в індивідуальну таблицю будь-якого співробітника і подивитися, як він працює, яка результативність цієї праці, порівняти результати різних науковців і зробити для себе висновки.

УК Чи була нова технологія апробована в інституті?

— Так, під час планової атестації наукових співробітників. Аналіз анкет дав змогу зробити висновки про можливість навіть на перспективу відслідковувати динаміку роботи того чи того співробітника. А один із результатів показав: провідний інженер за своєю результативністю мав отримати підвищення ще кілька років тому...

УК Новацію вже запатентували?

— Очікуємо на патент найближчим часом. Йдеться про дві комп'ютерні програми на отримання авторського права і на патентування самої технології з усіма її складовими.

УК Наскільки перспективна ваша розробка?

— Ми вважаємо її досить перспективною, тому що альтернативи їй не бачимо. Якщо в науковій літературі і є подібні відпрацьовані технології, то вони все одно базуються на інших принципах. Більшість установ користується атестаційною системою 1999 року, в якій існує суб'єктивність оцінки діяльності науковця, а її інноваційний аспект враховується незначною мірою.

Ми виношуємо амбіційні плани — хотіли б презентувати технологію ширшій аудиторії. Маємо домовленість із Національною академією медичних наук щодо її презентації, готові розповідати про її універсальність і показати, як вона працює, навіть встановити на комп'ютери. Раді будемо співпрацювати, ділитися досвідом, а науковці інших установ нехай вирішують, наскільки для них це потрібно.

Ірина НІКОЛАЙЧУК
для «Урядового кур'єра»

ТЕРИТОРІЯ СЛОВА

Таїна Іоанна Георгія Пінзеля

ПРЕЗЕНТАЦІЯ. У Тернополі представили унікальне видання творів українського Мікеланджело

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

У тернопільському Українському домі «Перемога» представили унікальний альбом творів славетного скульптора другої половини XVIII ст., основоположника експресивної барокової пластики Іоанна Георгія Пінзеля.

Автор тексту й укладач каталогу, що завершує видання, — мистецтвознавець із Тернополя Віра Стецько, яка вже майже три десятиріччя досліджує творчість українського Мікеланджело: він зумів витворити феномен нової пластики, поєднавши добру європейську школу творіння в камені й мармурі та наших різьбярів по дереву.

Доля Пінзеля містична, доля його творів — трагічна. Достеменно й досі не відомо, коли й де він народився, немає інформації й про його етнічне походження, як і, зрештою, про точну дату смерті. Не вдалося поки що відшукати могили Майстра в Бучачі на Тернопіллі, хоч архівні документи кинули певне світло на його появу в цьому місті, створення власної сім'ї та творчу діяльність.

Віра Стецько пригадує, як за радянських часів приїжджала до Бучача разом з відомим

музейником Борисом Возницьким. Їх тоді дуже вразило, що в місцевому костелі Успіння Богородиці деякі твори Пінзеля були розкидані на підлозі. Одразу ж мистецтвознавець подалися до райкому, попросили передати ці роботи музею. Та почули відмову, а через місяць дізналися, що шедеври Пінзеля вивезли з храму, який використовували тоді замість складу меблів, разом зі сміттям та спалили.

Нині в Україні атрибутовані на основі архівних документів і стилістичних порівнянь 55 робіт видатного майстра. Ці твори зберігають якщо не у фондах музеїв, то вони виставлені у храмах. В альбомі, який, власне, назвали «Таїна Іоанна Георгія Пінзеля» та презентували в Тернополі, вперше подали фоторепродукції робіт видатного скульптора, до того ж не лише тих, які добре збереглися, а й тих, що дійшли до нашого часу пошкодженими, часто-густо лише певні фрагменти.

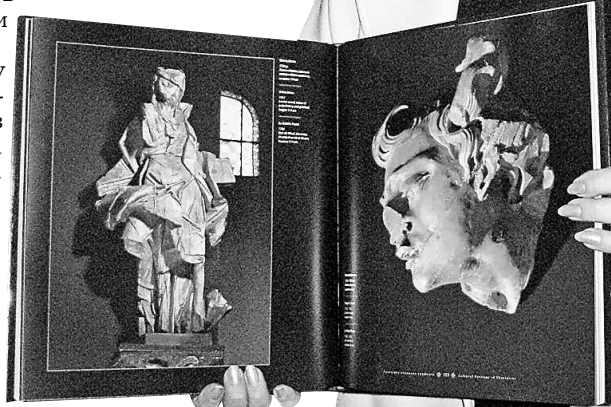
Віра Стецько зізналася, що задум видати такий альбом виношувала давно. А пришвидчило роботу те, що творами Пінзеля зацікавився Лувр і французькі підготували каталог своєю мовою. Прикро стало мистецтвознавцю, що Україна

представлятиме виставку у Франції без каталогу українською. Допомогти фінансово у виданні альбому-каталогу погодився тернопільський підприємець Тарас Демкура. З фотохудожником Костантином Сачеком пані Віра об'їздила на Тернопіллі, Прикарпатті, Львівщині всі місця, де творив Іоанн Георгій Пінзель, храми й музеї, в яких нині зберігають роботи славетного скульптора.

Альбом про Пінзелеву таїну автор вирішила розпочати з туристичної мапи з позначками місць, де можна побачити роботи Майстра. Цікаво, що поміж дослідницького матеріалу Віра Стецько прагнула ввести й світліни 20-30-х років минулого століття (їх віднайшла у польських архівах) тих храмів, інтер'єри яких прикрашали творчі роботи Пінзеля. Текст у виданні поданий українською та англійською мовами. Підписи під фотоілюстраціями та каталог робіт видатного скульптора можна прочитати також французькою. Альбом пані Віра присвятила світлій пам'яті першовідкривачу творчості українського Мікеланджело — Герою України Борисові Возницькому,

трагічна смерть якого сталася незадовго до відкриття виставки робіт Пінзеля в Луврі.

200 примірників альбому передали до Франції, отримають це видання і всі бібліотеки Тернополя та більшість загальноосвітніх шкіл.

Мистецтвознавець із Тернополя Віра Стецько представляє альбом «Таїна Іоанна Георгія Пінзеля»

Фото автора

Георгій-Григорій ПИЛИПЕНКО
для «Урядового кур'єра»

Засновники відзнаки Юрій і Тетяна Логущі розглядають нагороду як новий етап розвитку української літератури. Пафосна дощечка формату А-4 з короною над стосом книжок вшановує тих вітчизняних романістів, чий твір виданий українською мовою і були розкуплені починаючи з 2000 року накладом понад 100 тисяч. Подружжя Логущів більш як 12 років професійно популяризує українську сучасну літературу. Вони щорічно влаштовують конкурс «Коронація слова». За цей час 170 романів нагороджено грошовою премією.

Видавців було негусто

Варто зазначити, що в Україні письменництво годіє белеетристів, яких можна перелічити на пальцях однієї руки. І майже всі вони отримали свою «золоту» відзнаку. Окрім переможців «Коронації», були запрошені ті романісти, які стали відомі без допомоги конкурсу. Головний чинник — те, що вони українці і їхні книжки видані державною мовою. Докладніше про лауреатів можна дізнатися з української Вікіпедії — за обсягом 14-ї у світі та

Сучасних літераторів «позолотили»

НОВАЦІЯ. Організатори конкурсу «Коронація слова» започаткували нову відзнаку «Золотий письменник України»

першої за темпами зростання. Як зазначив її виконавчий директор Юрій Пероганич, вона налічує майже 420 тисяч статей. На визначення лауреатів користувачі електронних книжок ніяк не вплинули, хоч їхня кількість у світі переважає прихильників паперових видань.

Загалом у світі знижується кількість читачів. Та представник історичної Нью-Йоркської школи Богдан Бойчук, якому і в поважному віці не зраджує працездатність, вважає, що нашої літератури, як і культури загалом, не вистачає передовсім коштів. «Золотий» лауреат Юрій Винничук, який отримав найгучніші оплески, нагадав шановному товариству про мецената. Він залишився в анналах всесвітньої історії тільки тому, що вкладав кошти в мистецтво.

На церемонію нагородження, окрім журналістів та популярних медійних персон, запросили дипломатичних представників — вони дієво популяризують українську літературу в світі. А ось видавців було небагато. Та головними дійовими особами стали, звісно, письменники, за яких читачі голосують серцем і гаманцем. Не всі лауреати мали час і бажання смачно і людно піаритися, відчутно пересвідчитися у своїй популярності або

привичаїти публіку до свого обличчя, як це роблять політики. Серед лауреатів були письменники-сенсації, такі як Мирослав Дочинець. Він спричинив вибух читацької цікавості книжкою «Многі літа. Благі літа. Заповіді 104-річного Андрія Ворона — як жити довго в щасті і радості».

Слів на церемонії було задосить

Список «золотоносних» — як тест на знання рейтингу «укрсуцільту». З 60 претендентів тільки 29 романістів підтвердили свої здобутки накладом. Половина з них з'явилися на церемонію, іноді відверто не помічаючи одне одного. Лада Лузіна (Кучерова) козирилася косою, довшою від золотої міні-сукенки. Оксана Забужко була в траурному вбранні. Вона зазначила, що інспірований у нашої країні Голодомор почався з винищення українських письменників. Присутні вшанували їхню пам'ять. Загалом, перше слово, яке прозвучало з подіуму, — «пам'ять». І якщо історія — це пам'ять про події без втручання ідеологічних трактовок, то письменник — це історична, емоційно забарвлена пам'ять, авторські поєднання з уявою і втілена в слові. Слів на

церемонії було задосить. Лауреати, окрім приємних банальностей, проголошували стурбованість моральним станом суспільства в світі і в окремо взятій країні.

Відзнаки письменникам вручали дипломати та політики на чолі з Президентом Леонідом Кравчуком. Він нагадав, що саме в Спільці письменників зародилася ідея незалежності України.

На подіум піднімалися знайомий з радянських часів Олег Черногуз та літературні зірки новітніх часів Любо Дашвар (Грина Чернова), Ірен Роздобудько, Міла Іванцова, Наталія Гавриленко (Симона Вілар). Юрій Мушкетик, який був головою журі «Коронації слова», радив молодим: «Бунтуйте, сперечайтесь зі світом». Негламурний Сергій Жадан отримував відзнаку під схвальний свист: у залі було чимало його прихильників. Найстаріший лауреат, не враховуючи відсутнього 90-річного Анатолія Дімарова, Юрій Логвин зазначив: щодо тиражів, то він поза конкурцією. Наклад його мап України — понад 227 млн. Та наклади — річ хоч і об'єктивна, але не показова щодо літературних цінностей. Навряд чи отримав би відзнаку за наклади письменник від

Бога Олесь Ульяненко. Він жив і живе в літературі. Заочно отримала «золото» Ліна Костенко. Відзначений і Іван Білик, чий «Меч Арєя» став духовною зброєю свого покоління.

Найбільше купували Куркова та Кокотюху

Лауреатів вітали пафосними концертними номерами. Дійство нагадувало формат радянських вшанувань, тільки було більше гламуру і замість «слави партії» звучало «слава Україні» — наче від голосних гасел нашу країну більше шануватимуть у світі. Гасла діють у вражаючому тексті, що проймає до сліз. Чи сміху. Від гасел — до діла. І попри критичні роздуми, вшанування українських літераторів є ділом. У планах Логущів «золота» відзнака для вітчизняних поетів. Юрій і Тетяна вважають, що наші письменники, зокрема Шевчук і Костенко, достойні «Нобелівки».

Книжкова розкладка перед банкетною залом стала для письменників наочним свідченням рейтингу. Під кінець церемонії розкупили понад 100 книжок вартістю від 30 до

110 гривень. Найбільший попит мали книжки «золотоносців» Андрія Куркова та Андрія Кокотюхи.

На церемонії була присутня Олександра Коваль. Її Львівський книжковий форум — найбільш зримий чинник затребуваності нашого письменства в світовому літературному маркетингу.

«Я не уявляю, як ці тиражі визначають в Україні. Сто тисяч — насправді невеликий наклад, — каже О.Коваль. — Найбільш сумна для мене цифра, що «Абетка», видана Іваном Малковичем, за всі роки розійшлася тиражем усього 380 тисяч примірників. А радує, що книжку Бруно Шульца в перекладі Юрія Андруховича на останньому книжковому форумі продали кількістю 680 примірників. Хоч насправді нема чого радіти. Ми піддаємося різним маніпуляціям із цифрами... У нас нема літературної критики. Книжка означає культуру, читання і освіту — можливість соціального ліфта... Нині я майже не читаю художньої літератури. Подобається сучасна скандинавська література — з її тяжінням до родинної саги, вкорінення традицій, що дає відчуття стабільності і сили. Мені не вистачає в українській літературі міцного реалістичного роману».

СПОРТ

Срібний призер
Олімпіади-2012
Олександр П'ятниць:
«Кидав
каміння, щоб
розвинути
силу»

фото з архіву Олександра П'ятниць

Срібна медаль дніпропетровського металника списа стала однією з приємних несподіванок літньої Олімпіади в Лондоні. Головні конкуренти українського спортсмена — дворазовий олімпійський чемпіон норвежець Андреас Торкільдсен, призер минулих Ігор фін Тєро Пидкамьякі — не докинули списа навіть до 84 метрів. Результат Олександра П'ятниць — 84,51. До «золота» йому не вистачило всього сім сантиметрів! А перше місце несподівано посів 19-річний спортсмен із Тринідаду і Тобаго Кешон Волкотт. Із 27-річним українським легкоатлетом зустрівся наш кореспондент.

УК Мало хто зі спеціалістів сподівався на такий вдалий виступ дебютанта Ігор. Чи правда, що ви мали якесь видіння перед олімпійським стартом?

— Так, щось схоже на видіння було три дні поспіль: начебто я здобув медаль і роздаю інтерв'ю у статусі призера. А бабуся з мамою сказали, що буду другим. Я думав, що першим стане чеський спортсмен, чинний чемпіон Європи Вітєзслав Весели, але він фінішував лише четвертим.

Я вірив, що з Олімпіади повернуся з «бронзою». Хоча це поганий знак — вішати медаль на шию до закінчення змагань, у мене було відчуття, що потраплю в призери.

Намагався ці думки від себе відганяти, однак не виходило. На жаль, показав не зовсім той результат, який хотілося б, та в цілому собою задоволений.

УК Розкажіть, чому обрали такий технічно складний вид легкої атлетики, як метання списа?

— Свого часу мій дідусь займався боротьбою, а мама — трохи легкою атлетикою. З дитинства я був дуже спортивним хлопцем, практично весь час проводив на вулиці. У десять років бігав швидше за 18-річних. І якщо щось накоїв, одразу втікав, мене все одно ніхто не міг наздогнати. Також краще за всіх у школі я кидав м'яч. У 12 років міг

КОМЕНТАР ФАХІВЦЯ

Першим інвестором олімпійця була його бабуся

Василь ЯРОЩУК,
державний тренер збірної

з легкої атлетики у Дніпропетровській області:

— Для тренувань спортсменів високого міжнародного рівня в нас бракує елементарних умов. Ми порушували це питання на рівні Федерації легкої атлетики країни. У спорткомплексі «Метеор» понад шість років лежить основа, а самого синтетичного покриття досі немає. Разом з інвентарем (бар'єри, ями для стрибків тощо) впорядкування доріжок коштуватиме близько 8 млн грн.

Не дивно, що Олександру неодноразово пропонували кращі побутові умови в інших регіонах України, зокрема кликали в Ялту, де розвинена інфраструктура для метання. На цій Олімпіаді виступало шестеро колишніх дніпропетровців. Наприклад, Леся Повх, яка посіла третє місце в спринтерській естафеті, 12 років тренувалася у нас, а тепер вона в Запоріжжі. До речі, першим інвестором майбутнього олімпійця була його бабуся, яка виділяла онуку гроші з пенсії, щоб він мав змогу брати участь у змаганнях. «Срібло» на Олімпіаді — це його велике особисте досягнення. Впевнений, у майбутньому на Сашка чекають нові перемоги.

перекинути камінь через 12-поверхівку.

УК Отже, камінці привели у спорт?

— Не одразу. Довго не міг визначитися, якому саме виду віддати перевагу. Коли навчався в училищі, і рукопашним боєм займався, і стрільбою, й шахами згодом захопився. А каміння кидав, щоб розвинути силу. І лише у 16 років почав тренуватися з метання списа, професійно ж займаюся цим лише чотири роки. Коли працював сторожем на стадіоні «Локомотив», у три години ночі, щоб ніхто не бачив, з цікавості пробував метати спис.

УК Що, на ваш погляд, допомогло досягти успіху на головних стартах чотириріччя?

— Перш за все шалена підтримка вболівальників. І звісно, виснаж-

ливі тренування. Я вдячний своєму першому тренеру Дмитру Карлову, який знайшов мене, київському тренеру Миколі Гурневичу і своїй дружині, яка мене дуже підтримувала. Вона також спортсменка, раніше займалася боксом, тепер бігом.

УК Олімпіада чомусь навчила?

— Передовсім зрозумів: у будь-якій ситуації треба йти до кінця. Виграв хлопець з Тринідаду і Тобаго, від якого перемоги ніхто не чекав. Мені не вірилося, що можу бути кращим на планеті. І досі не віриться, що став срібним призером Ігор-2012 і найкращим у світі серед білошкірих легкоатлетів. Звісно, наступна мета — «золото» Олімпіади-2016 року в Бразилії.

Наталія БІЛОВИЦЬКА,
«Урядовий кур'єр»

Куди поділася колишня легкість?

ПІСЛЯМОВА. На початку чергового олімпійського циклу Федерацію легкої атлетики очолив новий президент

Валерій РЕКУНОВ,
«Урядовий кур'єр»

Блискучий фініш луганчанки Єлизавети Бризгіної у фіналі жіночої естафети чотири по сто метрів став одним із найзахопливіших моментів легкоатлетичної програми літніх Ігор-2012. На доріжці Олімпійського стадіону в Лондоні український квартет фінішував третім з новим рекордом країни. Ця «бронза» стала нашою першою нагородою в спринтерській естафеті за всю історію незалежності.

На жаль, підтримати цей прорив Олесі Повх, Христини Стуй, Марії Ремінь і Єлизавети Бризгіної партнери по збірній не зуміли. Вітчизняні майстри бігу і стрибків привозили «золото» з Атланти, Афін і Сіднея. А ось у Пекіні зійти на найвищу сходинку п'єдесталу не судилося. Хоч у столицю Великої Британії прилетіли чемпіонка світу в потрійному стрибку Ольга Саладуха, олімпійська чемпіонка Пекіна Наталя Добринська, дворазова чемпіонка світу із сучасного п'ятиборства Вікторія Терешук.

За словами головного тренера збірної Олександра Апайчева, наші легкоатлети розраховували на повторення пекінського результату, де вони вибороли п'ять нагород. Надії не справдилися: одна срібна медаль і дві бронзові — надто скромний показник для нащадків слави Сергія Бубки і Жанни Пінтусевич.

Чому так сталося? Вже після повернення зі столиці Великої Британії додому стали відомі більш ніж дивні речі: протягом передолімпійського сезону на підготовку легкоатлетів до Олімпіади було виділено чималу суму грошей, але далеко не всі ці кошти дійшли за призначенням. Зокрема, згідно з документами було начебто проведено навчально-тренувальний збір у Кисловодську. Насправді ж база, звітні документи щодо якої подали, на той час уже була розформована. А загалом таких лжезборів із квітня 2011-го по липень нинішнього року назбиралося аж десять.

Ці та багато інших фактів нецільового використання керівництвом збірної бюджетних коштів, виділених

ОФІЦІЙНО

Равіль САФІУЛЛІН,
голова Державної служби молоді та спорту України:

«Напередодні літніх Ігор-2012 у Лондоні на базі олімпійської підготовки в Кончі-Засні під Києвом відбулося засідання комітету з підготовки України до проведення Олімпійських і Паралімпійських ігор, чемпіонатів світу та Європи під керівництвом Прем'єр-міністра Миколи Азарова. Прийнято рішення про спорудження на цій території нових спортивних об'єктів — плазального басейну, легкоатлетичного стадіону і багатофункціональної споруди із залами для боротьби, гімнастики, боксу і штанги. Будівництво цих споруд оцінено приблизно в 410 мільйонів гривень.

на підготовку спортсменів, виявила спеціальна комісія Держслужби молоді та спорту України, створена за наказом її голови Равіля Сафіулліна.

— Ми переконані, що Валерій Борзов не може залишатися президентом Федерації легкої атлетики, — заявила на спеціально скликаній прес-конференції бронзовий призер Олімпіади Єлизавета Бризгіна. — За 16 років його перебування на цій посаді не створено жодної нової бази. Він заслужена людина, але

вважає, що нікому нічого не винен. Дійшло до того, що він ні з ким із нас навіть не вітається. Ми більше не хочемо працювати під його керівництвом.

На революційну ситуацію, що склалася, керівники легкоатлетичного штабу відреагували досить своєрідно.

— Звинувачення деяких спортсменів та тренерів щодо нецільового використання бюджетних коштів є абсолютно необґрунтованим наклепом на адресу керівництва Федерації та

численних членів легкоатлетичної громади, — йшлося в офіційній заяві ФЛАУ, яка була оприлюднена на її офіційному сайті. — Група осіб здійснює тиск на обласні федерації, тренерів штатної збірної, громадськість з метою дискредитації президента ФЛАУ Валерія Борзова.

Однак за рекомендацією членів комісії було звільнено з посад державного тренера збірної з легкої атлетики Валерія Александрова, головного тренера Олександра Апайчева, начальника команди Руслана Руссу і старшого тренера Костянтина Степанцова. Згодом гучний скандал, який розгорівся у штабі королеви спорту після завершення лондонської Олімпіади, отримав своє логічне продовження.

P. S. Коли матеріал готувався до друку, у стані королеви спорту вибухнув ще один гучний скандал. За результатами повторної перевірки допінг-проб, узятих під час Олімпіади-2004 в Афінах, у вживанні заборонених препаратів викрили українського легкоатлета Юрія Білонога, який виграв «золото» у штовхальні ядра. За правилами аналізи зберігаються вісім років — у серпні Всесвітнє антидопінгове агентство (WADA) провело повторну перевірку 110 проб. П'ять тестів дали позитивний результат. Крім українця в порушенні антидопінгового законодавства були викриті росіяни Светлана Кривелева і Олег Перепеченов, білоруси Іван Тихон і Ірина Ятченко.

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Чоловіча пристрасть до таємничої квітки

РОСЛИНИ-АРИСТОКРАТИ. На виставці колекційних орхідей у столичному Будинку природи можна було побачити навіть японські

Ірина НАГРЕБЕЦЬКА,
Володимир ЗАЙКА
(фото),
«Урядовий кур'єр»

Популярний герой детективів американського письменника Рекса Стаута Ніро Вульф, який мав у приватній оранжереї 10 тисяч орхідей, називав їх коханими жінками — невдячними, дорогими, примхливими та водночас вишуканими і темпераментними красунями. Не знаючи втомі, він схрещував рослини різної форми та кольору, доводив їх до досконалості і дарував когось, не продавши за своє довге літературне життя жодної квітки. Його терпіння та вишуканість давали вражаючі результати.

А згадали ми про цю пристрасть не лише відомого літературного героя, а й таких видатних біологів зі світовим ім'ям, як Карл Лінней чи Чарльз Дарвін, під час чергової виставки квітів у міському Будинку природи. Від японських орхідей, котрі, до речі, в Києві привселюдно виставляли вперше, орхідейних мініатюр, квіти яких нагадують формою різнокольорові кришталеві черевички, та великих, схожих на барвистих метеликів пелюсток і справді захоплювало подих. І не важливо, йдеться тут про чистий витвір природи чи про спільну її фантазію з людиною-творцем.

— Колекціонерам відомо майже 30 тисяч цих дивовижних вищих рослин, — приязно пояснив власник однієї з колекцій, культу-

ролог за фахом киянин Богдан Синько. — У цих квітів усе незвичайне: величезне різноманіття видів, незбагненні способи запилення та розмноження, ареали поширення. Росте орхідея де завгодно, від тундри до напівпустелі, за винятком хіба що льодового континенту. Понад 15 видів уподобали територію Київщини, кілька прижилися навіть у столичному мегаполісі. Щоправда, бездумне нищення довкілля змушує нас свідомо замовчувати місця, де, приміром, ще збереглися в природному середовищі знамениті українські орхідеї — венерин черевичок з яскраво-жовтою губою і темно-пурпуровими пелюстками.

Закоханими очима дивиться на свої маленькі шедеври ще один дослідник і популяризатор орхідей Геннадій Зеленков. Він каже, що плекання цих чудових рослин — прерогатива чоловіцтва, бо, за його переконанням, лише сильна стать наділена так званим «тунельним зором», тобто здатністю зазирнути в глибину речей.

І як не зняти капелюха перед цими мініатюрними вазончиками, спеціальні горшечки для яких товщиною всього два міліметри виготовляють лише в Японії, а мох, як живильне середовище, завозять із Нової Зеландії! Як каже пан Геннадій, дивовижні квітки із запахом жасмину на них з'являються щовесни, а от один листок виростає... впродовж цілого року (у рідкісних різновидів, окре-

Якщо у квітникаря виставити терпіння, то через рік він побачить на цих японських орхідеях ще кілька листочків

мі екземпляри яких коштують майже 156 тисяч фунтів стерлінгів, — раз на два роки).

Врахуйте: згадки про культуру орхідей зустрічаються ще за 2500 років до нашої ери. У Давньому Китаї їх власноруч вирощували тільки чоловіки — вищі сановники, вчені, поети. Цимбідіуму, приміром, присвячували поеми, що рослину ототожнювали з ієрогліфом, який означає любов, красу та елегантність.

Вочевидь дослідники диво-квітки, яку ще називають аристократкою, вершиною рослинного царства, котрій матінка-Природа не пошкодувала фантазії, плекаючи орхідеї в теплицях, оранжереях чи просто на балконі, часто густо відчують себе замалим не Творцями.

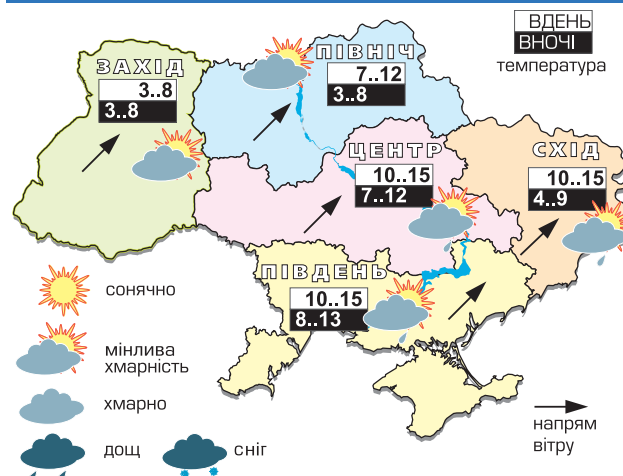
Вивести новий різновид дуже складно — це результат поєднання щоденної копткої праці, наполегливості і удачі. Бо дозріває насіння орхідеї протягом року. Саме воно не має поживи для росту — для цього йому потрібна відповідна грибниця, яку вміщують у спеціальну колбу, де паросток перебуває впродовж п'яти років. З кількох тисяч насінин за відповідних умов іноді приживається хіба що одна. А мутаційний ген (в результаті якого і з'являються гібриди) входить до ДНК цієї рослини, причину чого досі не можуть пояснити вчені.

До речі, плекати і розводити орхідеї в столиці почали з легкої руки нині вже покійного наукового співробітника університетського Ботанічного саду ім. О. О. Фоміна Олега Козлова. Нині таких шанувальників майже три сотні, вони об'єднані в кілька товариств, найстарше з яких «Орхісвіт».

Насамкінець згадаємо, що до роду орхідей належить і добре знаний в Україні зозулинець плямистий. Розповідають, що якось від гіркої образи заплакала ця птаха. Ось і впали на листя квітки з неповторним фіолетово-оксамитовим узором червонувато-іржаві слізки.

Якщо поталанить побачити таке диво — не зривайте, не топчіть ногами: проросток цієї квітки майже три роки росте під землею, лише на четвертий рік на ньому з'являються листочки, а зацвітає майже в дошкільному віці — на сьомий-восьмий рік. Таке-от прагнення до життя!

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 30 ЛИСТОПАДА

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+3 +8	+7 +12	Черкаська	+6 +11	+9 +14
Житомирська	+3 +8	+7 +12	Кіровоградська	+7 +12	+10 +15
Чернігівська	+3 +8	+7 +12	Полтавська	+7 +12	+9 +14
Сумська	+4 +9	+7 +12	Дніпропетровська	+7 +12	+10 +15
Закарпатська	+3 +8	+5 +10	Одеська	+8 +13	+12 +17
Рівненська	+3 +8	+5 +10	Миколаївська	+8 +13	+11 +16
Львівська	+3 +8	+3 +8	Херсонська	+8 +13	+10 +15
Івано-Франківська	+1 +6	+4 +9	Запорізька	+8 +13	+10 +15
Волинська	+3 +8	+3 +8	Харківська	+5 +10	+9 +14
Хмельницька	+3 +8	+6 +11	Донецька	+4 +9	+10 +15
Чернівецька	+1 +6	+1 +6	Луганська	+4 +9	+9 +14
Тернопільська	+3 +8	+5 +10	Крим	+8 +13	+14 +19
Вінницька	+6 +11	+10 +15	Київ	+6 +8	+10 +12

Укргідрометцентр

РЕКЛАМА

ГОРМОН ЧОЛОВІЧОЇ СИЛИ ТА МОЛОДОСТІ

Відомо, що рівень тестостерону — гормону чоловічої молодості та сили — знижується на 3-4 відсотки у рік. В результаті послаблюється потенція. Щоб позбавитись сексуальних проблем, треба вживати малайзійський корінь тонгкат, який допомагає організму виробляти тестостерон.

Тонгкат — рослина, дивовижна здатність якої зміцнювати чоловіче здоров'я, відома уже багато віків. Її називають «азіатською віагрою». Продукт на основі легендарного кореня назвали **Тонгкат™ Алі Платинум**. Він не є гормональним препаратом, але підвищує рівень тестостерону в організмі у 4,5 раза! Таким чином **Тонгкат™ Алі Платинум** омолоджує організм, повертає чоловічу силу.

Продукт безпечний навіть при вживанні з алкоголем. **Тонгкат™ Алі Платинум** не лише ефективний сексуальний стимулятор, а й надійний засіб збереження чоловічого здоров'я. Він посилює імунітет, покращує кровообіг, допомагає боротися з аденомою, простатитом, інфекціями сечостатевої сфери.

Пам'ятайте, вікових обмежень для прийому **Тонгкат™ Алі Платинум** не існує!

Звертайтеся за телефонами консультативної гарячої лінії. Наші консультанти дадуть відповідь на всі ваші запитання і допоможуть якнайшвидше відновити потенцію. «Швидка допомога» для чоловіків: **0-800-503-088** (дзвінок безкоштовний зі стаціонарного телефону, з мобільного — за тарифами оператора), тел. у Києві **0-44-454-14-14**. Конфідентність гарантується. **WWW.TONGKAT.UA**

Не є лікарським засобом.
Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи
МОЗ України № 05.03.02-03 / 45179 від 01.07.2010 р.

Ці чудернацькі квіти у кожного викликають свої емоції

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

Засновник — Кабінет Міністрів України
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2 від 12 квітня 1994 року
Передплатні індекси «Урядового кур'єра» —
61035, 40227 (соціальний)

Головний редактор — **Сергій БРАГА**
Перший заступник
головного редактора
Леонід САМСОНЕНКО
Заступники головного редактора:
Зоя РОМАН,
Лариса УСЕНКО
Відповідальний секретар
Іван ГРОМ'ЯК

Адреса в Інтернеті: www.ukurier.gov.ua
Адреса редакції: **01008, Київ, вул. Садова, 1**
Телефон для довідок: **253-12-95**.
Телефони відділу реклами: **253-55-09**,
факс: **253-72-91, 253-34-78**, e-mail: adv@ukcc.com.ua
«Урядовий кур'єр» виходить у вівторок, середу, четвер,
п'ятницю та суботу
Зам. № 27509. Тираж 44472

Листування з читачами тільки
на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність
інформації та реклами несуть автори
та рекламодавці.
Набрано і зверстано у комп'ютерному
центрі «Урядового кур'єра».
Друк: **ТОВ «Мера-Поліграф»**,
04073, Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14
www.mega-poligraf.kiev.ua